

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetű hirdete-
tésnél olcsóbb. Nyitlár-
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Tűzoltói dolgok.

tűzoltóság oly kiválóan
közhasznú intézmény, hogy
annak elterjedése érdeké-
ben a közügy iránt érzék-
kel bíró minden polgár,
akárhon lakják, akármilyen
— egyaránt buzogni köteles.

Mi, tekintettel arra, hogy
a zombori tűzoltó-egylet a
megyében joggal mondható elsőnek: az iménti
közgyűlés alkalmából érdekesnek tartjuk annak
egész belső szervezetét, eszközeit, intézkedéseit rész-
letesen bemutatni. Azt akarjuk ezzel elérni, hogy
ha vidéken bárhol is ily egyletet akarnak szerve-
ezni: legyen előttük egy husból és vérből álló
első szervezet, melyet helyi viszonyaik figyelembe
vétele után mintául, vehessenek.

És most akit érdekel, lássa a jelentéseket!

A

zombori önkéntes tűzoltó-egylet

jelentése 1878 — 1882-ik évi április hó 30-áig.

Az utolsó egyleti értesítés óta négy év múlt-
lott el; engedjék meg tehát nekem t. bajtársaim
ezt az, hogy lehetőleg szűk keretben vázol-
jam egyleti életünknek ezen időszak alatt ki-
domborodott eseményeit és jelenlegi állapotát.

A lefolyt négy évben az egylet választ-
mányának és illetve parancsnokságának ülései a
felmerülő szükség szerint 17 ízben tartottak meg.

A választmány mindég oda törekedett, hogy
egyletünk a hazai testvér-egyletek sorában el-
foglalt helyét, valamint a velük fennálló jó baj-
társi viszonyt továbbra is fenntartsa, az egylet
és Zombor szabad királyi város lakossága között
létező kötelék pedig minél szorosabbra fűzessék.

A lefolyt 4 év alatt a szokásos gyakorla-
tok — amint azt az idő és viszonyok engedték —
szabályosan megtartottak.

Működő és alapító ügy pártoló tagok tobor-
zása szempontjából kibocsájtott felhívás, nem a
kivánt eredményt mutatta fel, mert habár mű-
ködő tagokkal gyarapodtunk is, azonban még
sok tekintélyes polgár van, kik részvétlenül tá-
vol állanak az egylettől.

Az egyenruha ügye 1880. évben szabályoz-
tatott, külön ruházati pénztár alakított, melybe
a működő tagok havonként 1 frt o. ért. rész-
letfizetést tartoznak teljesíteni.

A tűzoltóság komoly működésre:

az 1878-ik évben 22,

1879-ik évben 14,

1880-ik évben 8,

1881-ik évben 9,

1882-ik évi április hó 30-ig 5.

összesen 58 esetben vonult ki.

Miként az elősoroltakból látható, a lefolyt
években nagyobb tűzvész nem támadt, több azon-
ban a tűzoltók erélyes működése nélkül ve-
szélyessé és a városra nézve végzetessé is vál-
hatott volna.

Hogy a tűzoltóság felszerelése lehetőleg ki-
egészítessék és tökélyesítsék a parancsnokság
a szükséges intézkedéseket már annak idején
megtette.

Az egylet részéről használt egyéni felszerel-
vények, lovak, fogmányok és eszközök, kivétel
nélkül az egylet tulajdonát képezik, ezeknek
számát és értékét az egyleti leltár tünteti elő.

A szerekkel való gyakorlatok a menetgya-
korlatok alkalmával szinte mindég megtartottak,
utóbbiaknak célja különösen az, hogy a legény-
ség katonás magatartáshoz és az által közvetve
fegyelmhez, engedelmességhez szokják, ami tűz-
eseteknél kiváló fontosságú.

Éjjeli és nappali őrszolgálatot az őrtorony-
ban mindég 3 tűzoltó teljesít, kik azért díjazták.

Színházi őrségre 4 önkéntes tűzoltó jár, kik
azért mi fizetésben se részesülnek. A szükséges
oltószerek a színháznak színpadi oldalain mindég
készletben tartatnak.

A működő tagok száma a mai nappal 113-at
teszen ki.

Az utolsó közgyűlés óta a tagok sorából
elhaltak: Juba Márton, Szedlacek József, Fuchs
Lipót, Willisch József, Novák Jenő, Eibach Imre
és Berecz Gyula bajtársak, kiknek koporsóira
ugy az egylet, mint a főparancsnok, külön külön
koszorút tett.

Vagyon viszonyainkról pénztárnokunk fog
bővebb kimutatást adni.

Többire magamat bajtársi jó indulatuk és
szeretetükbe ajánlva, tisztelettel vagyok

Zomborban 1882. évi május hó 7-én.

Czedler János,
főparancsnok.

Összeges összevonása

a zombori önkéntes tűzoltó-egylet pénztárának álladéka 1878. évi január hó 1-től 1882. évi
április hó 30-ig.

Bevétel.

1877-ik évi pénztár-maradvány	648	frt	52	kr.
Városi segélyezés	11000	"	—	"
Tagdíjakban	1623	"	—	"
Ajándékokban:				
a) a zombori kereskedelmi és ipar- banktól 1879, 1880. és 1882. években á 100 frt	300	"	—	"
b) a zombori takarékpénztártól 1878. évben 100 frt és 1880. évben 200 frt, összesen	300	"	—	"
c) magánosoktól	260	"	35	"
Vigalmak után	495	"	14	"
Forgatmányozott váltóban	4400	"	—	"
Földhasználatra	76	"	—	"
Megtérített összegekben	89	"	—	"
Ruházati megtérítés	216	"	—	"
Eladott tárgyak után	50	"	—	"
Büntetésekben	27	"	—	"
Különféle bevételek	60	"	08	"
Bevétel összege	19545	frt	09	kr.

Kiadás.

Szertárnok és szolgák fizetése	6386	frt	05	kr.
Ruházatra	1597	"	82	"
Beszerzésekre eszközökben	1567	"	29	"
Eszközök javítására	914	"	98	"
Forgatmányozott váltó s kamat után	6473	"	81	"
Veszteségek fedezésére	804	"	64	"
Világításra	485	"	06	"
Különféle kiadásokra	866	"	93	"
Tűzoltó özvegy segélyezése	100	"	—	"
Pénztáros és segédtszti kiadásra	54	"	76	"
Kiadás összege	19251	frt	34	kr.

Levonva a kiadást a bevételből, marad 1882. évi április
hó 30-án pénztári maradvány 293 frt 75 kr. Azaz:
kétszázkilencvenhárom forint 75 kr osztrák értékben.
Zomborban, 1882 évi április hó 30-án.

Bittermann Nándor,
segédtszti és egyleti pénztárnok.

Jelen összeges összevonást a részletes kimutatá-
sokkal összegegyeztetvén, azt a bevételi és kiadási nap-
lókkal teljesen helyesnek találtuk.

Zombor, 1882. május 9-én.

Czedler János,
főparancsnok.

Vanicsek József,
Thum Vincze,
Gerresch János,
mint kiküldött számvizsgálók.

Összeges összevonása

a zombori önkéntes tűzoltó-egylet előfogati pénztárának álladéka 1878.
évi január 1-től 1882. évi április 30-ig.

Bevétel.

Zombor sz. kir. városa által fizetett előfogati és szeméthordási díj	8683	frt	72	kr.
Előfogatokért az őrtanyán elfekvő elő- fogati könyv szerint	9133	"	45	"
Kiselejtezett lovak és eszközökért	300	"	20	"
Visszaafizetés	10	"	—	"
Büntetőpénz	16	"	—	"
Különféle bevételek	12	"	77	"
Bevétel összege	18156	frt	14	kr.

Kiadás.

Kocsisok fizetésére	5032	frt	—	kr.
Beszerzésekre	2055	"	43	"
Zabra	4381	"	62	"
Szénára	3015	"	87	"
Kovács- és bognár-munkára	1247	"	79	"
Kocsi- és szíjjártó-munkákért	424	"	30	"
Ruházatra	65	"	—	"
Különféle kiadásokra	467	"	46	"
Kiadás összege	16689	frt	47	kr.

Levonva a kiadást a bevételből, marad 1882. évi április
hó 30-án pénztári maradvány 1466 frt 67 kr. Azaz:
egyezer-négyszázhatvanhat forint 67 kr. oszt. értékben.
Zomborban, 1882. évi április hó 30-án.

Kesztner Ernő,
szertárnok.

Bittermann Nándor,
segédtszti és egyleti pénztárnok.

Ulrich Ferenc,
fogmány-parancsnok.

Jelen összeges összevonást a részletes kimutatá-
sokkal összegegyeztetvén, azt a bevételi és kiadási nap-
lókkal teljesen helyesnek találtuk.

Zombor, 1882. május hó 9-én.

Czedler János,
főparancsnok.

Vanicsek József,
Thum Vincze,
Gerresch János,
mint kiküldött számvizsgálók.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet
egyenruházati pénztárának kimutatása

— 1880-ik év február hó 1-től 1882-ik évi április hó 30-áig. —

Bevétel.

Egyleti tagok által a fizetési köny- vecskébe történt sajátkezü be- jegyzései szerint befizetett	973	frt	—	kr.
Összesen	973	frt	—	kr.

Kiadás.

Egyenruházatra a számlák és nyug- ták szerint	1086	frt	20	kr.
Tagoknak visszaafizetett	22	"	—	"
Összesen	1108	"	20	"
Tagoknak követelése	67	"	55	"
Főösszeg	1175	frt	75	kr.

Mutatkozik 1882. évi április hó 30-án a tagoknál kinn-
levő tartozás 202 frt 75 kr. Azaz kétszázkét forint
75 kr. osztrák értékben.

Zomborban, 1882. évi április hó 30-án.

Bittermann Nándor,
segédtszti és egyleti pénztárnok.

Jelen bevételi és kiadási rovatókat a mellékle-
tekkel összehasonlítván, azokat mindenben megegye-
zőknek találtuk.

Zomborban, 1882. évi május hó 9-én

Czedler János,
főparancsnok.

Vanicsek József,
Thum Vincze,
Gerresch János,
mint kiküldött számvizsgálók.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet
vagyonteltára
1882. évi április hó 30-án.

91 darab jelző tábla 72 ft. 80 kr., 132 db sisak
666 ft. 50 kr, 126 db öv, mindannyi baltatokkal, rész-
ben zárcapocsal 1032 ft 58 kr, 18 db bőrv 27 ft,
121 db maszó balta 335 ft, 17 db fabalta 8 ft 50 kr,
45 db maszókötel, mindannyi zárcapocsal 172 ft 16
kr, 11 db maszó lámpa 40 ft 50 kr, 34 db mentő szeg
13 ft 60 kr, 34 db mentő szegtok 37 ft 60 kr, 6 db
nyakbőr 3 ft, 30 db sipló, a maszók számára 24 ft, 6
db kürt, a szakaszparancsnokok számára 2 hangú 39
ft 59 kr, 2 db szócso 9 ft 60 kr, 21 db petroleum fáklya
134 ft 30 kr, 6 db S kapocs 6 ft, 6 db egykarú má-
szólétra 98 ft, 2 db kétkarú maszólétra svaici 34 ft,

3 db kétkarú lipesei tetőlétra 27 ft, 1 db kétkarú tetőlétra kampóval 16 ft, 1 db háromrészből álló tető dugó létra 35 ft, 1 db párkány létra 37 ft, 1 db kító létra 97 ft, 4 db kétkarú 3 öl hosszú közönséges létra 22 ft, 1 db ugró ponyva 76 ft 88 kr, 1 db mentő zsák 75 ft, 16 db fedél ponyva 128 ft, 2 db faltörő, nyéllel, szíjjal 15 ft, 1 db faltörő, hegyes (Pickel) 4 ft 24 kr, 1 db feszítő rúd vasból 3 ft 50 kr, 1 db vashorog (Anker) kötéllel 18 ft 50 kr, 4 db esáklya 22 ft, 15 db vasgeregelye 47 ft 50 kr, 13 db vasvilla 18 ft, 16 db vaslapát 12 ft, 6 db oltó seprő 18 ft, 1 db emelő gép 17 ft, 1 hydrophor feeskendő 506 láb kender-tömlő és 4 öl szivó tömlő, szóró esővel úgy kocsis elő-vel 876 ft 23 kr, 1 mozdony szivattyú 400 kender-tömlő és 4 öl szivó tömlő, kocsis elővel, 820 ft, 1 kétkerekű mozdony szivattyú 300 láb kender tömlő 4 öl szivó tömlővel 480 ft, 1 kétkerekű mozdony szivattyú 3 méter kender tömlő 8 méter szivó tömlő-vel 539 ft 17 kr, 1 puttony szivattyú 85 ft 40 kr, 2 db extinkteur 120 ft, 3 db régi szivattyú 150 ft, 3 db tömlő orsó 18 ft, 2 db tömlő fogó vasból 4 ft 96 kr, 1 skatulya tömlő tapasz, kefe és kalapácsal 5 ft, 2 db hosszú kötelék vászonból a tömlőknek 96 kr, 12 db hosszú kötelék kisebb 6 ft, 12 db hosszú kötelék bőrből 13 ft 20 kr, 5 db bőr vánkós feeskendőknek 13 ft 50 kr, 2 db tömlő nyereg (Schlauchsattel) 2 ft 96 kr, 2 db tömlő hid 21 ft 96 kr, 1 db vízmedence (Cisterna) 40 ft, 1 szerkocsi, csukott 480 ft, 1 szerkocsi, nyitott 120 ft, 1 vízfordó kocsis, kétke- rekű, 12 láb kender-tömlő, csavar és szeleppel úgy lo- esoló készülékkel 218 ft 3 kr, 1 vízfordó kocsis, kétke- rekű, loesoló készülék nélkül 133 ft 40 kr, ehhez lo- esoló készülék 35 ft, 3 db vízfordó kocsis, 4 kerekű, hor- dokkal, ezek közül 2 loesoló készülékkel 7-1 ft, 43 kr, 24 db vízveder 37 ft 37 kr, 4 db Bucher-féle oltó szelence 41 ft 75 kr, 2 bőr füst-álarc felszerelve 56 ft 98 kr, 1 füst-álarc kalappal 15 ft, 1 db önműnt készülék kötéllel 12 ft, 1 db álló szarok fáklya 15 ft, 20 db vaskapocs a létrák felfüggesztéséhez 6 ft, 1 db C kürt (Flügelhorn) 22 ft, 1 db C kürt (Flügelhorn) secund 18 ft, 2 db F barsona (Trompeta) 24 ft, 1 db közép alhangú (Bariton) 15 ft, 1 db F mély alhangú (Bombardon) 42 ft, 1 db euphonion 28 ft, 1 db eupho- nion 36 ft, 2 db vadász kürt (Valdhorn) 12 ft, 1 db B sipola (Clarinet) 21 ft, 1 db E sipola 5 ft, 1 db fuvola (Flöte) 26 ft, 1 db fuvola kicsiny (Piccoló) 9 ft, 1 kis dob 22 ft, ehhez láb, illetőleg nadrágdobőr 1 ft 20 kr, 1 db nagy dob 42 ft, 2 db réztányér (Chinelle) 43 ft, 4 db réztányér régi 10 ft, 1 db háromszög (Tri- angle) 2 ft 50 kr, 5 db kürt a szakasz kürtök számára 27 ft, 5 db veresbajt a barsona és kürtökre 15 ft, 1 db karnagy pálcá 1 ft, különféle hangjegyek 20 ft, 26 db lámpa fanyéllal 55 ft, 9 db állvány a hangjegyek részére (Noten Pult) 20 ft 70 kr, 1 db jelzőbot boj- tival a zenekarnál jeladásra 10 ft, 1 db nemzeti színű szalag (Pantallier) 10 ft, 1 db parancsnoksági pecsét a főparancsnoknál 6 ft, 1 db parancsnoksági pecsét a se- géd tisztnél 6 ft, 1 db tüzoltói pecsét festékre 12 ft, 1 db jknyv az egyleti titkárnál 1 ft 50 kr, 1 db pa- rancskönyv 2 ft, 1 db parancsnoksági iktatókönyv 4 ft, 1 db berendelő könyv tüzőrségre 2 ft 50 kr, 1 db be- rendelő könyv készültsegre 2 ft 50 kr, 1 db kézbesítő könyv 50 kr, 1 db bevételi és kiadási napló a pénz- tárnoknál 2 ft 50 kr, 1 db tagok főkönyve 6 ft, 1 db őrnyai ajándék könyv 1 ft, 1 db vendég könyv 3 ft 50 kr, 1 db őrségi jelentéskönyv 3 ft 50 kr, 1 db tüz- esetekről könyv 2 ft 50 kr, 1 db panaszkönyv 50 kr, 1 db utcai lámpa az őrtanya előtt vaskarral 17 ft, 1 db címtábla a város címerével 10 ft, 1 db kifüggesztő tábla drót ajtóval hirdetésménynek 15 ft, 1 db kétkerekű szerkocsi extinktorok részére matraccal 107 ft 25 kr, 1 db finom kocsis lámpa 12 ft, 1 db gyógyszerészár kocsis lámpával 51 ft 29 kr, 5 db fából készült lábak feeskendőknek 5 ft, 1 fahid az őrtanya elé 1 ft, 1 ajtó ernyő 6 ft, 1 bádóg eső a hordókhoz 1 ft 50 kr, 1171 $\frac{1}{2}$ ölnyi szántóföld 150 ft, 1 újságtartó nádból 50 kr, 2 db olló az őrtanyán 1 ft 20 kr, 1 db spongya, szivaty- tyúkhöz 60 kr, 5 db esáklya 10 ft, 1 db tisztítólané 50 kr, 1 nagy fali tükkör 15 ft, 10 db kép 15 ft, 2 db városi térkép 30 ft, 1 kép (Czedler János arcképe) 100 ft, 1 db fali óra 10 ft, 1 írósztal 10 ft, 1 tábla jelmondattal 10 ft, 1 könyvszekrény 34 ft 20 kr, 1 db fenyváz asztal 10 ft, 1 db kis asztal 3 ft, 1 pamlag (Divan) 25 ft, 1 db karszék (Foteil) 10 ft, 5 db faszék 10 ft, 1 db petroleum lámpa 8 ft 50 kr, 1 db asztali lámpa 3 ft 50 kr, 2 db alpacca gyer- tyártató 4 ft 80 kr, 1 db tintatartó porzóval 1 ft, 1 db ruhafogas vasból 10 ft, 1 db kisebb fából 1 ft 50 kr, 2 db kisebb vasból 3 ft, 1 db öntött vas ályha 44 ft 50 kr, 2 db szalmaszák 2 ft, 2 db vánkós kitömlött 2 ft, 2 db pokróc 10 ft, 2 db pléh szelence 4 ft, 1 db nagy két ajtós szekrény 6 ft, 2 db tábla 1 ft, 1 db hirdetémtartó 80 kr, 1 db levélhezék 50 kr, 1 db korsó viznek 1 ft, 1 dugó húzó 25 kr, 1 db loesoló 1 ft, 1 db petroleum kanna 80 kr, 1 db kézi fűrés 1 ft, 1 db szertár (Repsuiten Kammer) berendezve 50 ft 50 kr, 1 zabos láda 10 ft, 1 db mérték zabnak 1 ft 50 kr, 3 db fali lámpa 4 ft 50 kr, 1 db medence pléhből 50 kr, 4 db pako láda 2 ft, 2 db bogrács, 1 rézből, 1 vasból 3 lábbal 6 ft 50 kr, 1 db dominó já- ték 80 kr, 2 db kis létra 2 ft, 16 db nemzeti színű lo- bogó 50 ft, 60 db színes balon 57 ft 60 kr, különféle festészet tánevigalomhoz 50 ft, 20 db fehér függöny 60 ft, 10 db veres függöny 15 ft, 15 db függöny pálcá 1 ft 50 kr, 12 db vaskapocs a függönyökhöz 2 ft 40 kr, 6 db téli ablakszárny 15 ft, 1 fészter, kocsiszínát- alakításáért 325 ft, 1 db öntött vasszivattyú 30 ft, 1 db levéltáska 5 ft 50 kr, 1 db tombola játék 5 ft, 4 db kis kalap veres szírral 12 ft, 1 db réz szelep (Ventil) 5 ft, 2 db vaságy 12 ft, távirtdai készülék az őrtan- yai helyiségben, a toronyba és vezeték az istállók- hoz 387 ft 14 kr, 2 db régi posztó zubbony 4 ft, 1 db posztó nadrág új 6 ft, 7 db nyári zubbony 14 ft, 3 db nyári nadrág 6 ft.

Minta darabok.

1 db mászó ház kicsinyben 5 ft, 1 db öt zárka- pocsal 8 ft, 1 db mászó balta hegyes 4 ft 50 kr, 1 db mászó balta fejes 4 ft 50 kr, 1 db tömlő tartó kö- tél 1 ft, 1 db mászó kötél 2 ft 70 kr, 1 db mentő szeg 6 kr.

Az őrtoronyban.

1 db Vész kürt 15 ft, 1 db léteső 35 ft, 1 db szó- eső 3 ft, 1 db kéthangú kürt 7 ft, 1 db szűr a torony- őrtöröknek 12 ft, 2 db veres zászló tűzjelzésre 2 ft, 2 db kézi lámpa 6 ft, 1 db kis asztal 3 ft, 1 db ürszék 3 ft, 1 db ürszék edény 60 kr, 1 db négy csövű, egydb 1 csövű pisztoly 35 ft, 1 db petroleum lámpa 4 ft 50 kr, 1 db hátul töltő fegyver 12 ft, 8 db vas, tüzeset- nél jelzésre 10 ft, 1 db tűzjelző harang 40 ft.

Előfogát

9 db ló 904 ft, 2 db füdeles hinto ruganyos 300 ft, 1 db Stayer kocsis, ruganyos, bőr ülésel 80 ft, 1 db füdeles Stayer kocsis, ruganyos bőr ülésel 55 ft 50 kr, 6 db egyszerű kocsis 212 ft 50 kr, 2 db kocsis szem- mét hordáshoz 124 ft, 1 pár szerszám fehér kulcsal széles bőr istráanggal 40 ft, 1 pár szerszám fekete kulcs- al 40 ft, 3 pár szerszám karikával, hasszíjjal 76 ft, 1 pár magyar szerszám 46 ft, 3 pár egyszerű paraszt szerszám 20 ft, 2 pár egyes befogó szerszám, kétke- kes vízi kocsiba 44 ft, 5 db paraszt szánkó 35 ft, 10 db lótarakó pokróc 50 ft, 5 pár terhelő 5 ft, 2 db víz- zetes puttony 2 ft 60 kr, 5 db lóvakaró 2 ft 50 kr, 5 db lóvakaró kefe 6 ft, 3 db rosta 1 ft 80 kr, 6 db ko- kár ülés 6 ft, 2 db lámpa (petroleumos) 2 ft. Ossze- sen 13373 ft 95 kr, az az: Tizenhárom ezer három száz hetven három ft 95 kr. o. é.

Kelt Zomborban, 1882. évi ápril hó 30-án.

Czedler János,

főparancsnok.

Kesztner Ernő,

szertárnok.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet

működő tagjainak névjegyzéke 1882-ik évi május hó 15-én.

Főparancsnok: Czedler János.

Osztályparancsnok: I. Demetrovics Sándor, II. Pe- kánovics Andor.

Mászó szakaszparancsnok: I. Török Károly, II. Dörfler János.

Szivattyús szakaszparancsnok: I. Thum Vince, II. Ödry János.

Segéd tisz: I. Bittermann Nándor, szolgálattel- vő tisz: II. Sziksz György, őrségi- és parancskönyvvezető.

III. Pekánovics Imre, választmányi és közgy. jegyző.

Mérnök: Kohut Henrik.

Pénztárnok: Bittermann Nándor.

Orvos: Dr. Wolf Kálmán.

Törzskürtös: Középesi János.

Szertárnok: Kesztner Ernő.

Fogmágy-parancsnok: Ullrich Ferenc.

Vezérdobos: Verner Béla,

Század-dobos: Bán Géza.

Kürtös: Huk Ede.

Csővezetők: Bajai Mihály, Gerresch János, Hus- véth István, Haloupka József, Móic Sándor.

Rajvezetők: Bernhardt Szaniszló, Császár Gyula, Gerresch Vince, Nikelsz Antal, Riedl Gyula, Stver- techky Mihály, Trutzl Béla.

Mászó: Blazsovics Károly, Dorfstetter János, Grasz Fülöp, Ginder Ferenc, Horváth János, Jászay Ignác, Kapdemort György, Konyovics Mladen, Karkisch Alajos, Krebsz János, Lugomovics Mladen, Lukács Ferenc, Magyarics Ferenc, Mrava András, Markovics Imre, Muzsik János, Mészáros Lajos, Puskás Mátyás, Paul Frigyes, Rápic János, Raab Nándor, Sztójcs György, Staab György, Stebler Lajos, Vidákovics Ferenc, Zsuffa József.

Szivattyúsok: Andráska Alajos, Andries János, Bikár Lázár, Bóth Nándor, Bosnyák József, Bácsér Károly, Ballun György, Csirszka János, Csókás Fló- rián, Dampfinger Antal, Darázs Antal, Esztergamy Károly, Eibach István, Ehrlich József, Fischer Jenő, Gerlich József, Gombárovics István, Gasz Antal, Geszner Mihály, Grätz Antal, Herold Károly, Held József, Hajósevicz András, Hubert Ignác, ifj. Hen- nel József, Harp József, Kluz Antal, Kovács József, Klár István, Ludwig József, Lutz Ferenc, Lauer Adolf, Metz Mihály, Morber György, Mayer Károly, Makk György, Pribil Ernő, Platzer János, Pekáno- vics Sándor, Pakaeski Mihály, Puskás Agoston, Par- cesetich György, Ránay Sándor, Szeitrich Károly, Ste- fanovics Koján Uros, Szabadka Pál, Sztanó Ferenc, Seharsch Ferenc, Sztójcs Plátó, Stebler Béla, Sisko- vics Márton, Tápay Agoston, Umstetter István, Ugri Mihály, Witsch József, Vanicsék József, Wiemann János, Zimmermann Gyula, Zmekó István.

Fizetett szolgáló személyzet: egy szolgáló, öt toronyőr és öt kocsis.

Magafarósi szabályok fűzése- feknél,

a zombori közönség használatára utmutatásul kiadva a zombori önkéntes tűzoltó egylet parancsnoksága által.

1. Ismerkedjél meg minden mód és úttal, hogyan menekülhetsz lakásodból ha tűz támadna.

2. Ne vesztisd el lélekjelenlétedet, ne eresz senkit lakásodba, kivéve a tűzoltókat, a rendőröket és ismerős szomszédaidat.

3. Ha nő vagy gyermek ruhái égni kezdenek, sies a veszélyeztetett személyt egy szőnyeg, abrosz, pokróc vagy kendő, vagy akármely darab gyapjú-szővetbe takarva a földre lefektetni.

4. Az ablakokat és ajtókat tartd zárva, míg a tűzoltók megjönnek.

5. Ha emeletes égő házat a lépcső segítségével el nem hagyhat, sies az utca felé fekvő szobába menekülni.

6. Zárj el gondosan minden ajtót mögötted, mert a léghezammal füst és a füsttel láng tolulhat be. Ha a füst a szobádba nyomul és már nem bírsz egyenesen állni, fekjüdj le a padolatra és hozd szádát oly közel a padolathoz mint csak lehetséges és lehelj könnyen, mert a padolatnál mindég üde légáramot találsz. Ned-

ves kendő a szájra a lélekzést lényegesen könnyebbi- tendi. A füstöt a szobából eltávolítandó mindig csak a felső ablakszárnyakat nyissad ki.

7. Ha a tűz oly helyen támad, hol sok ember van együtt, maradj hidegvérűen és kövess el mindent a nagy ijedséget elhárítani, mert e nélkül mindég elég idő van a menekülésre.

8. Ha oly épületbe kell hatolnod, mely vastag füsttel van telve, akkor ha lehetséges csak telt szivaoc- sal vagy nedves kendővel a száj és orr előtt tedd ezt.

9. Ha lajtorján haladsz egyenletes lépéseket tégy, hogy ne inogjon.

10. Vizsgáld meg főolajodat (petroleum) mielőtt használnád, önts keveset belőle egy eszészébe, ha gyuj- tóval meggyújthatod, ne használd.

11. Boltokban vagy más helyeken, hol olajjal és hasonló anyagokkal nagy forgalom van, fűrészpör hasz- nálátát gondosan el kell kerülni és helyette homokot használni.

12. Legértékesebb tárgyaidat egy helyen tartsad, hogy tűz veszély idején könnyen előszedhesd és ma- gaddal el vihessed.

Czedler János,

főparancsnok.

Bittermann Nándor,

segéd tisz.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet ALAPSZABÁLYAI.

I. Rész.

1. §.

Az egylet címe.

„Zombori önkéntes tűzoltó-egylet.“

2. §.

Az egylet célja.

A rendszeres tűzoltás Zombor város belső területén.

3. §.

Az egylet céljainak elérése végett:

a) tagjait a rendszeres tűzoltásban elméletileg és gyakorlatilag oktatja.

b) éjjeli és nappali őrséget tart.

c) tűzvész esetében az oltást, élet és vagyon mentést eszközli.

4. §.

Az egylet jövedelmét képezik:

a) gyűjtés útján beszerzett összegek

b) egyesek és társulatok önkéntes adományai és hagyományai.

c) rendes tagok beiratási díjai és havi járul- mányai.

d) mulasztási bírságok.

e) az egyes tűz eseteknél jutalmazásul befolyt összegek.

f) hatósági segély díj.

5. §.

Az egylet vagyonát képezik:

Az alapítvány-, tartalék-, segély-, alapítókék és az egyleti jövedelemből eddig beszerzett, valamint az ez- után beszerzendő ingatlan és ingó vagyon.

Az egyleti jövedelemből 10% ból, valamint a ne- taláni fölöslegből tartalék és segélyalap képzendő a parancsnokság belátása szerint, az adományozók akaratának mindenkor figyelembe tartása mellett.

6. §.

Az egylet székhelye Zombor. Hivatalos nyelve és vezényszava a magyar.

7. §.

Az egylet pecsétje.

Közepén tűzoltói jelvények, „Zombori önkéntes tűzoltó-egylet 1872“ mint alakulási év száma körirattal.

II. Rész.

8. §.

Az egylet áll alapító, pártoló, rendes és tisztelet- beli tagokból.

A rendes tagok feloszlanak mászó és szivattyú- sokra.

Alapító tagok azok, kik legalább 100 ft o. é. vagy közpénzben, vagy 6% kamatozó alapítványi kötvényben az egylet tulajdonául adnak.

Pártoló tagok azok, kik az egylet fenntartásához évenként legalább 4 ft-tal járulnak.

Rendes tagul felvétetik minden 18 évet meghala- dott fedhetlen jellemű férfi.

A jelentkezők tartoznak magukat külön vizsgá- latnak és alkalmaztatásuk tekintetében a parancsnok- ság egyéb rendelkezéseinek alávetni.

Tiszteletbeli tagokul választathatnak: kik a tűz- oltási intézmény körül általában, különösen pedig az egylet irányában kiváló érdemeket szereztek. Ezek az egyleti rendes tagok jogait élvezik, az egyleti terhek- től azonban mentesek.

9. §.

Az egyletbe rendes tagul lépni kívánó, ebbeli szándékát személyesen két egyleti tag által ajánlva a napi főparancsnoknál bejelenteni tartozik, ki a jelent- kező nevét az előjegyzési könyvbe bevezeti, és a történt előjegyzésről bizonyítványt ad az illetőnek. A jelent- kező, ha 14 napon át ellene egy egyleti tag részéről sem adatott be írásbeli kifogás, és a képesítésre elő- irt vizsgálatnak megfelelő, egyleti tagul a parancs- nokság által felvétetik. Kifogás esetén a parancsnokság által hozott elutasító határozat ellen az illető a legkö- zelebbi közgyűléshez fellebezhet.

10. §.

Minden alapító, rendes és tiszteletbeli tagnak, joga van mindazon előnyöket élvezni, melyeket az egylet nyújt, nevezetesen: gyakorlatokon és társas mulatsá- gokban részt venni, a közgyűlésen megjelenni, tanács- kozni, szavazni, ezen jogok azonban csak személyesen gyakorolhatók.

Parancsnokká választott tag bíróvá azonban csak akkor választható, ha legalább 25 éves, rendszeren Zom- borban lakik, és a közgyűlést megelőző három hónapon át az egyletnek rendes tagja volt.

Az egyleti viszonyokból az egylet és annak tagjai vagy csak az utóbbiak közt keletkezhető viszályok, vá- lasztott bíróság által intézendők el.

Ezen bírósághoz mind-egyik fél a vett felszólítás-tól számított 8 nap alatt két-két bírót, a választott bírák pedig egy elnököt választanak. Ki bírót választani elmulaszt, az az ellenfél-jogát elismeri. Ha pedig a választott bírák az elnök iránt megegyezni nem tudnának, az esetben sorshúzás dönt. A választott bíróság tartozik a felforgó ügyet legfeljebb 15 nap alatt elintézni az ezen szakaszban érintett választott bíróság megalakítása s eljárására nézve az 1868. évi LIX. t. c. 9. címének III. fejezetében foglalt szabványok lesznek alkalmazandók.

11. §.

Minden tag tartozik
a) az egyleti alapszabályokat és a rendszabályokat megtartani.

b) az alapító tagok, a mennyiben alapítványaikat készpénzben be nem fizették, tartoznak alapítványuk kamatját, a pártoló tagok pedig járulémaikat félévenként előre az egylet pénztárába pontosan befizetni.

c) a rendes tagok tartoznak az 1 friban megállapított belépti díjat, a felvételi jegy átvételekor azonnal valamint a 20 krnyi havi járulékot félévenként előre befizetni.

12. §.

Az egyleti tagság megszűnik.
1. Önkéntes kilépés által két havi indokolt írásbeli felmondás és a belépti jegy visszaadása mellett az egylet irányában vállalt köteleességek teljesítése után.

2. Kitiltás által. Ez a parancsnokság által határozatik el:

a) ha valamely egyleti tag járulékát vagy a reá rótt bírságot a parancsnokság 2-szeri megintése dacára be nem fizette

b) az egyleti alapszabályok vagy rendszabályok elleni nagyobb vagy ismételt kibágások miatt.

c) ha a tag büntény miatt elítéltetett.

d) becsületlen magaviselet miatt. Ilyenmü határozat érvényességére azonban kívánatik, hogy a parancsnokság jelenlévő tagjainak két harmada a kitiltásra szavazzon.

Ezen határozat indokai a kitiltott saját kívánataira vele írásban is közlendő, fennhagyatván neki a közgyűléshez való fellebbezés.

III. Rész.

13. §.

Az egyleti ügyek vezetettnek:
a) a közgyűlés.

b) a parancsnokság által, melyet a következő tisztviselők képeznek, u. m.:

1. A főparancsnok, kit akadályoztatása vagy távolléte alatt az első osztály-parancsnok helyettesít.

2. Két osztály-parancsnok.

3. Négy szakaszparancsnok.

4. Három segédtsitz, kiknek teendőit a főparancsnok határozza meg.

5. Egy mérnök.

6. Egy pénztárnok.

7. Egy szertárnok.

8. Egy főparancsnok.

Az egyleti év a naptári évvel kezdődik.

14. §.

A közgyűlések, melyek mindenkor az egylet székhelyén tartatnak, a tanácskozási tárgyak sorozataival együtt legalább 8 nappal előbb az őrtanyán függőtáblán kihirdetendők.

Minden év első havában közgyűlés tartatik; a parancsnok jogában áll a rendkívüli közgyűlést is egybehívni, mit köteles megtenni, ha azt 30 egyleti tag indokolás mellett írásban kíváná.

15. §.

A közgyűlés határozata a jelen nem levők és nem szavazók irányában is kötelező, érvényükre a rendes tagok két harmadának jelenléte szükséges; ha pedig ezen szám az első ízben össze nem jönne, akkor 14 nap alatt újabb közgyűlés hívatik egybe, melyen a jelen levő tagok, számukra való tekintet nélkül, határozat képesek. A közgyűlés elnöke a főparancsnok vagy távollétében helyettese, jegyzője a parancsnokságnak e részben megbízott tagja.

16. §.

A rendes közgyűlés hatáskörébe tartozik:

1. A tisztviselőket u. m. főparancsnok, pénztárnok, mérnök és orvost úgy tiszteletbeli tagokat választani, a tisztviselők titkos szavazati útján egy évre és pedig minden állásra külön szavazati jeggyel, a főparancsnok általános, a többi tisztviselők pedig viszonylagos szavazati többséggel választatnak.

Ha a megválasztott a reá ruházott tisztelet el nem fogadja, azonnal új választás eszközözendő.

2. A tiszteletbeli tagok megválasztása, titkos szavazati útján általános szavazati többséggel.

3. Az egyleti tisztviselők netaláni fizetésének meghatározása.

4. Egy három tagu bizottságnak választása, mely az évi számadásokat és leltárt a főparancsnok közbejöttével megvizsgálja, s erről a legközelebbi közgyűlésnek a talált eredmény feletti intézkedés és a pénztárnok felmentvényének kiadása végett jelentést tesz.

5. Ezen bizottság tagjai viszonylagos többséggel azon rendes tagok sorából választatnak, kik nem tisztviselők.

6. Az évi jelentés meghallgatása és a jövő évi költségvetés megállapítása.

7. Az alapszabályok megváltoztatása a mihez a jelenlévő tagok két harmadának beleegyezése szükséges.

8. A rendes tagok járulékaiknak a körülményekhez mért időszertinti megállapítása.

9. A parancsnokság, vagy egyes egyleti tagok indítványa feletti határozás.

10. Az egylet feloszlásának tárgyalása, a minek elhatározására szükséges, hogy az egyleti tagoknak háromnegyed része jelen legyen, s ezeknek kétharmad-része a feloszlás mellett szavazzon.

Ha a tagok háromnegyed része nem jönne össze, ez esetben új közgyűlés legalább 4 héttel előbb, annak különös kiemelése mellett hirdettetik ki, hogy az egylet feloszlása a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül fog tárgyalatni és végleg eldöntetni.

11. Ugy a rendes, mint a rendkívüli közgyűlések, második és utolsó sorban határozatnak a tagok fenytése, illetőleg kizárása tárgyában.

Azon tag, ki a parancsnokság által büntetéssel vagy kizárással fenytett ügyét a közgyűléshez fellebbezte, védelmében nem korlátozható. Azonban az ellene felszólalók szólás szabadságát szoros tiszteletben tartani köteles.

A rendkívüli közgyűlés ugyanazon hatáskörrel bír, melyel a rendes, kivéven e cikk 1. 2. 3. pontjaiban felsorolt választásokat és az alapszabályok megváltoztatását.

A közgyűlés jegyzőkönyve a főparancsnok s egy a közgyűlésből kiküldött három tagú bizottság által hiteles tetik.

17. §.

A parancsnokság, mely a közgyűlésnek felelős, a 13 §. b. pontjában felsorolt tisztviselők közül áll.

Az alapszabályok értelmében évenként lelépő tisztviselők, a választásig hivatalukat folytatni kötelesek.

A mennyiben valamelyik tisztviselő időközben akadályozva volna tiszteletét folytatni, helyét a parancsnokság az új választásig betölti.

A parancsnokság határozatai általános szótöbbséggel hozatnak, érvényességükre az előlül elnököt és a jelenlévő többi tiszteket beszámítva 5 tag jelenléte szükséges.

18. §.

A parancsnokság hatásköre:

1. Az egyletet képviselni és annak nevében szerződéseket kötni, melyeknek érvényességéhez a főparancsnok, egy segédtsitz és egy osztály vagy szakaszparancsnok aláírása szükséges.

2. A tagok felvétele, fenytése, kitiltása fölött határozni.

3. Szolgák felfogadása és elbocsátása, valamint fizetésük meghatározása.

4. A gyakorlati rendet, a parancsnoksági ügyrendet, valamint a rendszabályokat megállapítani, s azok foganatosításáról gondoskodni.

5. Az egylet vagyonát felelőség mellett kezelni.

6. Az egylet helyiségei építése vagy bérlete és felszereléséről és a szerek beszerzése és megőrzése fölött gondoskodni.

7. A közgyűlést összehívni s annak az egyleti ügyek állásáról jelentést tenni, valamint az évi költségvetést előterjeszteni.

8. A közgyűlésnek tiszteletbeli tagok választása iránt ajánlatokat tenni.

9. Egyes kitünőbb tagok vagy magán egyéneknek a tüzolták körül tett kiváló szolgálatokért kitüntetést és jutalmakat adni. A parancsnoksági ülésekben a kijelölt segédtsitz rendes jegyzőkönyvet vezet, mely a főparancsnok vagy helyettese által hitelesítendő.

IV. Rész.

19. §.

A főparancsnok vagy annak helyettese képviseli az egyletet hatóságok és harmadik személyek irányában, kinevezi a választás alá nem eső tiszteket, aláír az illető segédtsitz ellenjegyzése mellett minden okiratot, mely az egyletnek, mint olyanannak kebeléből ered; vezeti a közgyűléseket és parancsnoksági üléseket, és a szavazatok egyenlő száma esetében dönt. Az egyleti pénztárt és szertárt vagy maga személyesen vagy egy kiküldöttség által időnként előleges értesítés nélkül megvizsgálja, és az évi költségvetésben szabatosan meg nem határozott kiadásokat 100 frib erejéig utalványozza.

20. §.

Segédtsitzek vezetik az egyleti gyűlések és parancsnoksági ülések jegyzőkönyvét, szerkesztik az egylet mindennemü írásbeli kiadványait, az indítványok felett őrködnek, a bejegyzett óhajokat, valamint a felvétel végett jelentkezettek neveit a parancsnokság elé terjesztik, az egyleti irományokat őrzik és jegyzékbe foglalják.

21. §.

A pénztárnok felelőség mellett kezeli az egylet pénzeit, az egylet jövedelmeit nyugták mellett átveszi s azokból a költségvetésben megállapított rendes kiadásokat, valamint az abban kivetett rendkívülieket is 100 fribig a főparancsnokság utalványozása folytán fizeti, a főparancsnoknak havonként pénztári kimutatást, a közgyűlésnek pedig teljes évi számadást ad, a járulékaival hátramaradt tagok névsorát a parancsnokságnak bemutatja.

22. §.

A szertárnok az egylet összes ingatlan és ingó avai felett leltárt vezet, azok rendben tartásáról gondoskodik s azokat felelőség terhe alatt kezeli.

23. §.

A parancsnokság többi tagjainak különös hatásköre, valamint rangsorozata a szolgálati rendszabályokban foglaltatik és részben a főparancsnok által határozatik meg.

V. Rész.

24. §.

Az egylet érintkezése a rendőri közegekkel tüzvész esetén.

Az önkéntes tüzoltó-egylet s annak parancsnokai kötelesek leendnek a tüzvész helyén, s a tüz közvetlen oltásánál rendőri tekintetben a városi rendőrök vagy helyettese rendelkezéseinek föltétlenül engedelmesskedni, azonban az egylet technikai működése, maga körében önálló szabad mozoghatása s tevékenysége tekintetében a hatóság képviselői által nem gátolthatók.

VI. Rész.

25. §.

Az egylet feloszlása bekövetkezhetik: ha a tagok száma annyira csökken, hogy a parancsnokság a kiadásokat az egyleti vagyonból nem fedezheti, és az összehívandó közgyűlés másnemü fedezési eszközöket elő nem teremthet. A feloszlásról a hatóság értesítendő.

Az egylet feloszlása esetében, mely külön közgyűlés által a jelenlévők két harmadának hozzájárulásával határozható el, az egyleti vagyon, önkéntes tüzoltói célokra* a hatóság letét hivatalában helyezendő el.

VII. Rész.

26. §.

Az esetben ha az egylet az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány által a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy az egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnek, haladéktalanul felfüggesztetik, s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására külbümbeni feloszlás terhe alatt köteleztetik.

VIII. Rész.

27. §.

Az alapszabályok megváltoztatása és az egylet feloszlása esetén vagyonának hová fordítása tárgyában hozandó közgyűlési határozatok foganatosítás előtt a magyar királyi belügyminiszeriumhoz felterjesztendők.

Czedler János, főparancsnok.
Bittermann Nándor, segédtsitz.
Ferdinánd Antal, elnök.
Berec Gyula, jegyző.

8703. szám.

Látta a magyar királyi belügyminiszer.
Buda-Pesten, 1879. évi február hó 27-én.

P. H. A miniszer helyett:
Gróf Zichy Ferraris Victor, államtitkár.

Felső-bácskai levelek.

Zenta-vidéke, 1882. május hó.

(Az új népiskolai igazgató. — Ismét „Kapitány” hajszá. — „Bíró uram” boszúja. — Tarka hírek.)

Végre: a zentai népiskolának is van rendes külbümben igazgatója.

El is kelt azoknak egyszer már! . . .

A 36 pályázó közül, e 4 ajánlatot választásra:

I. helyre Czehe Győző, helyettes igazgató; II. helyre Klazsik Rókus, alkalmazás nélküli okl. tanító; III. h. Katona Sándor, okánizsai néptanító és IV. h. Madzsar János nyug. gymn. tanár.

A szavazatok ekképen oszlottak meg:

Czehe Győző nyert 23

Klazsik R. " 5

Katona S. " 7

Madzsar J. " 1 szavazatot.

Már most e ténnyel szemben nem lenne egyéb hátra, mint az iskolaszék és az új igazgatóra Czehe Győzőre, egy szives „éljen“-t mondanunk, — ha; e választást illetőleg, egy bizonyos utóhangot nem olvasunk volna — a helybeli lapocskában, saját nevével nevezve: az „Alsó Tiszavidék“-ben, mit szó nélkül már csak azért sem hagyhatunk, nehogy a most említett „ujság“ csekély számú olvasóinak egyik-másika, akár a választó iskolaszék, akár pedig magáról a megválasztott igazgatóról — valami hibás, ferde fogalmat alkosson.

„Gratulálunk — írja folytatolag az „A. T.“ — a megválasztott tntnak a választó iskolaszékhez, az iskolaszéknek a megválasztotthoz, a tanítótestületnek mind a kettőhöz! És most pax nobis.“

Jól ismerve e tárgyban a fentebb nevezett egy gondolkodását, tudjuk: mikép részéről e gratuláció — tudoros bölcsességű gúny akart lenni úgy az új igazgató, valamint az iskolaszék és a tanítótestületre nézve.

Hm!

Talán biz' az „A. T.“ szerkesztősége, Czehe helyett igazgatóul jobban óhajította volna azt a mind in alap-képesség nélküli, s így komolyan számba sem jöhet embert?!

Vagy talán, a fenebbi firma, kívánta ugy-e; hogy a z. közs. tanítótestületet, a polgári iskolaszék ütötte volna jól arcul azzal, hogy a 32 tanítónak igazgatójává tette volna a szomszéd kis-városi tanítót, ki föltűt — hogy teljesen nyiltan szóljak — szellemi tekintetben a helybeli közs. tanítóknak nem egy, sem két tagja föltűt áll, s a kinek nem volt semmi előnye(?) más, mint hogy történetesen Zentán lakik — az ipa?!

Avagy mindezeknél leginkább inyére lett volna a t. cégnek et Co. ugy-e; ha igazgatóul a pensios tanár választatott volna meg; hogy a tanítótestületet, a Cullissák mögül — à la Paprika Jancsi — dirigálni lehetett volna?!

No hál' isten! e 3 utóbbi eseten szerencsésen túl vagyunk.

És higyjék meg nekünk a bölesek, helyesebben tudta e választásnál az iskolaszék a dolgot elintézni, mint az „Alsó Tiszavidék“ — gondolja.

Mert: Egy népiskolai igazgató, kit az édes természet sok jóakarattal és tehetséggel áldott meg — mint pl. megáldotta az új igazgatót Czehe Gy. urat is (ne higyjé kérem senki, hogy ez bizelkedés) — kit e tulajdonainál fogva a testület minden tagja szak-tekintélynek ismer; a tanítók, kit mindnyáján tisztevel szeretnek, — ismétlem: egy ily népiskolai igazgató többet bír s tud a jövőben építeni és szilárdul megtartani, mint akármí más ismeretlen kétes capacitás.

Ez az elv vezérelte a zentai polg. iskolaszék 23 tagját az igazgató választásánál, a mire mi — sokan, igen sokan! — szívünkkel rá mondjuk: jól tette, helyesebben nem is cselekedhetett volna!

„És most pax nobis.“

Szerencsés városi képviselők! soh' se fogynak ki az áldo . . . akarom mondani a választásból.

Lám, itt van ismét a „kapitány“ állás üresedése. Kiváncsiak vagyunk rá, kit fog a sógorság és az egyéb atyafiság rendőr-kapitánynak „megesimálni.“ Mert hiszen száz forint ellenében mernék egy ólomptykét föltenni, hogy itt ismét a „mi kutánk fia“ lesz a kapitány, legyen annak a más helyen született egyénnek, „jött-ment“-nek akármilyen qualificatioja.

Megeshetik külbümben, hogy az értelmiség jelöltje fog jutni győzelemre, a mi bizonyára hasznára és dicsőségére fog válni Zentának.

Innen-onnan egy éve már, hogy orsz. képviselőt választottunk, de az akkor szenvedett vereséget, illetőleg a vereségből származó bosszút, e hosszú idő sem volt képes lelohasztani — sokak szívében.

Fényes példa erre az ókanizsai két tanító sorsa, kik, mert tavai Podmaniczkyra szavaztak, s kik hogy ez idén történetesen bele estek egy kissé a „hinár“ba, hát biz' e szegényeken „bíró uram és pártja“ oly eső fosan elverték a port, hogy róluk — ha igaz a hír — nem egy, de 2—3 bört is lehúztak.

Hja! Tóth uram kezében van manapság — a mo-g, oró pálcá...

A „zentai dalkör“ máj. 6-án tartotta III. dales-télyét — üres ház előtt.

Beszélnék hát egyébről!

„Szemesé a vásár!“

Steiner uram kinevezte, mit érhet a nagyvendéglő, s a vége — Mihelich bátyánk kiseprése volt.

A cserélt ekkoráig Zenta nyert. Minden szoba, s a Casino nagy terme, új s elegans butorzatot kapott, és ha az átalakítás megtörténik, vendéglőnk bármely igényű utast is képes lesz kielégíteni.

Gombos Gábor tevékeny polgármesterünk kezle-ményezésére atletikai club alakult Zentán. Szívűből óhajtnak az életrevaló tervek, úgy ne járjon, mint járt a „Vereskereszt-egylet.“

T. i. maradt: terv, s egyéb semmi.

Egy örvendetes újsággal zárom be levelem. Orsz. követünk ifj. gr. Ráday Gédeon ur, még e hó folytán szerencsétlenül fogja városunkat látogatásával, ha csak a nemes gr. plánját ismét el nem rontja valami — bosnyákos historia.

Egyebekben pedig csak megvagyunk valahogy. Megszabadultunk színeszínkeztől, panorámáunktól, kö-téltáncos trup sem boldogtalant, hanem volt a napok-ban aranyat érő szép májusi esőnk, a mi tavaszi veté-seinkre nagyon is kellett már.

Heritas.

Ada, 1882. május 10.

Kerületi közgyűlés.

Jankovich Aurél főispán ur mint kerületi elnök, táradhatlan buzgalmánál fogva, a ker. pénztár meg-vizsgálása, a felosztási terv megalkotása és egyéb ide tartozó ügyek tisztázása tekintetéből Adán folyó hó 8-án tartandó ker. közgyűlés előtt két nappal előbb érkezett városunkba. Ó méltóságának minden szellemi foglalkozása és önzetlen cselekménye praktikus, elen-gedhetlenül szükséges tervszerű eljárásnak nevezhető.

A ker. közlegekből kiküldött képviselők megha-talmazásai miután beszédettek, a gyűlés megnyitása után a jegyzőpénztárnok a febr. 4-ki közgyűlés jegyző-könyvét olvasta fel, mire a pénztár állapotát kitüntető jelentése következett.

A ker. tisztviselők 1881-ik évi fizetésére vonat-kozó, a mult gyűlésben tett indítvány alapján, első szám alatti tárgy, utóljára hagyatott.

Felolvasott a Rudolf kor. hg. című kerületi ösztöndíjalapnak egyenlő felosztására tartozó ministeri rendelet, miszerint a közlegek egyenkint 7200 frtot ki-tevő, a kötvények- és kamatokról nyugtát közvetve küldjenek fel.

Az 1880—1881-ik évi ker. számadások terjesztet-tek be, megvizsgálására az adai képviselőiség küldé-tett ki.

Tatity Szeverinnek és a volt kerületi régi tiszt-viselő társainak, a megyéhez a ker. pénztárból végki-elégítést benyújtott, egyszersmind elutasító kérvényük tudomásul vétetett.

Mihalkovits István évek előtt a patronátusi alap biztosítási eljárása ügyében tett munkálatának díjazá-sát kitüntető kérvénye olvastatott fel, melyben 1500 frtnak kiutalványozását kéri. Két indítvány tétetett a szóval is elmondott fáradság munkálatának díjazatá-sára nézve; 1500 és 500 frt titkos szavazás útján, az első összegre 5, a második összeg kiutalványozására 20 szavazat szedetett be.

M. nem fogadta el.

A ker. sörház megvételénél 6018 frt a vevő ja-vára irt összeg utáni ügyvédi díjak nem a kerületet, hanem Gindert illetik. Sz. B. ügyvéd ur a szerződés elkészítéséért a ker. által már díjaztatott; azonban számlájának egy másik tétele után 96 frt kiutalványoz-tatik, egyszersmind utasítatik a nála levő peres ügyek mielőbbi véglegzésére. Törlesztési nyugták kiadandók.

Ezek után a ker. vagyonának liquidálása körül működött bizottságnak egy igazán kuriozum gyanánt a nyilvánosság elé méltan adható számlája olvastatott fel. A kért s kiérdeklött munkadíjnak közel fele kiutalványoztatott.

A váltásdíjajakba — tévedésből — felülízetési összegek a ker. pénztárból kiutalványoztatottak.

Sz. ügyvédnek által adott per befejeztével az al-perességből származandó haszonnak egy harmad része megszavaztatott.

Popov Mita egykori pénztári órnak saját kérel-mére, de nem 220, hanem csak 50 frt, — könyörado-mányul szavaztatott meg.

Midőn a méltóságos elnök ur a folyó évi február hó 4-én tartott kerületi közgyűlés határozatához ke-pest, a ker. közlegek közös vagyonának részleges fel-osztására nézve a tervezetet, melyet annak idején az érdekelt társközségekkel közölt, imitten határozat-hozat-al végett bemutatja, tekintve, hogy a kerületi ügyek lebonyolítása immár olyan stadiumba lépett, miként azoknak egy különálló kerületi hivatal általi admini-strálása most már nélkülözhető, — a ker. gazdasági testületnek feloszthatása szempontjából egyszersmind javasolá:

1) Hogy a jelen alkalommal bemutatott, szóban levő részleges vagyonfelosztási tervet főleg a 18898 frt pénzkészletnek kiadására szorított; mondja ki a közgyűlés, hogy az adai és zentai takarékpénztárakban elhelyezett 18898 frt pénzkészlet a követelésben levő 6 kerületi község között azonnal kiosztatik, és pedig

olyan arányban, mint a milyen arányban ezek a köve-telt 92344 frt 21 krnyi összeghez igényt formálnak. Erre nézve a kimutatás szolgáló irányadásul

2) Mondja ki a közgyűlés, hogy felhivatik a tar-tozásban levő 4 község, miszerint a kerület iránt fen-álló 41983 frt 41 krnyi tartozásukra nézve a szüksé-ges számú kötvényeket a megjelölendő társközség ja-vára állítsák ki, miáltal a kerület iránti vi-zony meg-szünnék

3) A 6 kerületi község 92344 frt 21 krnyi köve-telésének kielégítésére még hiányzó 31463 frt 02 kr. ak-ként nyerne fedezetet, hogy a kerületnek künn levő liquid követeléseit, — u. m. földára. sat. teljesen biz-tosnak vehető összegek szolgálódnak.

4) A 6 község követelésének kielégítése után fen-maradandó készpénz összeg és a még időközben netán befolyandó összegek, a végfelosztás előtt lesznek a tiz község között a már megállapított hányad szerint felosztandók.

5) A kimutatásból látható peres követelésekre nézve javaltatik: hogy azok valamelyik társközségnek — esetleg két községnek — behajtás céljából átada-sanak. (Legelőszérűbben Zentának, esetleg Zenta és O. Becsének.)

Az ezen ügyeket minden egyes társközségnek adandó elismervény mellett átvállaló község tartoznék a peres ügyek elállásáról minden egyes községnek évente március 1—15 ig írásbeli részletes értesítést adni. A befolyandó összegeket ellenben a már megha-tározott kules szerint a társközségek között, azonnal mielőtt befolytat, felosztani. A mennyiben ezt elmu-lasztani, kamattizetésre köteleztessék.

A felosztási tervvezetkez és elnöki javaslat-hoz többben szözlöttak. Némelyek az idő rövidsége miatt a közös vagyon felosztásának nyomtatásban megjel-ent tervezetét tökéletesen nem ismerték: miért is ez alka-lommal észrevételeiket nem teheték meg Martonos tett említést a váltásdíj lefizetésének első részletére nézve, a mennyiben annak visszatérítését 1870-ik év-ben hozott határozat alapján várja.

A volt kor. ker. gazdasági testület felosztásának, a közös vagyon felosztásának mástfélszázados tiz águ kemény törzsébe ma sem sikerült hasító éket ütni; habár eme komoly szándékának keresztülvitelét azok is óhajtnak, kik újabb és újabb indítvánnyal lépnek fel künn és benn.

A felosztási tervvezetkez a pénzkészlet, a kerület közös pénztárába 1849-ik évi okt. 1-jétől mai napig tényleg befolyt, t. i. amennyivel a k. közpénztárba árult valamely társközség, osztott szét; tekintettel az időközben kiadott összegekre. Ezen kívül a váltásdí-j aránya szerint is kivettették a kívánt száztól után a közpénztári összeg. Szóval a ker. pénztár viszonyát a ker. közlegek irányában két különböző módon álla-pította és mutatta ki szakértelemmel a ker. tisztviselő-ség. A május 8-iki gyűlés egyik képviselő indítványa-ra, még egy harmadik alapon is óhajtna a kerületi pénztárba a közlegek, t. i. a járandósági aránya szer-int kikeresni a százeleket, felosztani a felosztandókat, a ker. ügyet ez uton is tisztába hozni, a ker. pénztár cselekvő és szenvedő állapotáról tudomást szerezni; ezen munkának elkészítésére 15 nap adatott. Megjegy-zendő, hogy a peres követelések az új kiszámításba nem lesznek felveendőek.

A kerületi gyűlés minden tagja tudhatja a tiszt-viselőség működésének tág körét, melyben különböző és fontos ügyekre terjeszkedik ki. Tekintettel ezekre, a közgyűlés, a ker. ügyek vezetésével eddig is meg-bizott tisztviselőiségnek, a közös vagyon felosztására készített tervezetek, egyéb munkálatok teljesítéséért a ker. ügy teljes befejezéséig, mely legfeljebb folyó évben két gyűléssel fog végződni, 1500 frt tiszteletdí-ját ezer forinttal felemelte.

Frédrik.

Gyümölcsészet.

Zombor, május hó.

Miként végezzük a szemzést, hogy munkánk után az eredmény kielégítő sikerű legyen?

Mielőtt ezen kérdésnek tárgyalásába boesátkoznék, szükségesnek tartom a szemzés előtti teendőket — ille-tőleg tudnivalókat leírni.

Legelső teendőnk közé tartozik a vad alanyok megnyesése, mit legelőszérűbb még kora tavasszal eszközölni, azért, mivel a kora tavasszal megnyesett vadonok sokkal teljesebb új hajtásokat hajtának, — mint a nyezetlenül hagyottak.

A nyesést soha sem szabad közvetlenül a szem-zés előtt egy-két nappal, — hanem ha már a fent jelzett időben azt el is mulasztottuk, úgy iparkodjunk azt legalább két héttel a szemzés előtt végrehajtani; mert ha a vadonokat közvetlen a szemzés előtt, — s nem pedig jóval előbb nyessük meg, úgy a túlságos sok tápláló nedv következtében a betett nemes szemet — rügyet az elfulladásnak tehetjük ki, mi csakis a mi kárunk lenne. Ha azonban a vadonokat még tavasszal, vagy legalább két héttel a nemesítés előtt nyessük meg, úgy a nemesítés idejéig a fa nedve ismét rendes keringésbe jönne, mi által a nemes szem — rügy a meg-fulladásól mentetnék meg.

A szemzéshez szükséges gallyakat mindenkor fiatal és egészséges, — nem pedig öreg és beteges fák-ról nyessük.

A nemes gally szedésénél arra ügyeljünk, hogy az ideji hajtás és érett legyen; mivel a tavali hajtás — vagy éretlen gallyról vett szem — rügy nem fogam-dozna meg. Az ideji hajtás érettségét a rügy barnás színe igazolja.

Továbbá, a nemes gally szedésénél arra is ügyel-jünk, hogy azokat a nemes fa déli részéről, — és a mennyire lehet a fa főágairól szedjük, mivel ezen gallyak a legkifejlettebbek.

Szemzéshez csak oly fák-ról szedjük gallyat, melyek gyümölcse jószágáról teljesen meggyőződve vagyunk.

Ha a szemző gallyat netán más helyeségből hoz-nók, úgy tekerjük azokat nedves mohába; vagy ha van, úgy öblítsünk ki egy ásványvízes kökorsót frís vízzel, és ebbe dugdó-suk bele a nemes gallyakat; a gallyak bedugdosása után pedig légmentesen dugjuk ba a korsó száját. Haza érve, törjük össze a korsót, és a gallyakat szedjük ki; azonban az ily elrakás előtt

vágjuk le a gallyról a tulajdonképeni leveleket a levél-szárig, mivel a levél igen hamar erjed, és így a szem-mek — rügyek is megromolhatnak. Az ily elrakási mód mellett a gallyak több napi út után is szép frissek maradnak.

Azonban, ha a nemes gallyak helyben szedhetők, úgy azokat mindenkor ugyanazon nap kora reggelén — a mely nap a szemzést eszközölni is óhajtnak szed-ük, mivel így azután nem fonyadnak meg.

Ha dacára eme óvintézkedéseinknek a nemes gallyak mégis egy kissé megfennyadnának, úgy a szem-zés előtt, pár órára tegyük azokat hideg-vízbe, hol azok majd felüdülnék, és így ismét használhatókká válnának.

A sebhelyek bekötéséhez igen alkalmas a hárs-vagy fúzva hánacs, kukorica foszlány, selyem sás, ha-risnya pamuk — ha mindjárt öreg is, vagy kes-kenyre vágott rongy szallag.

A szemzés mütéte által mindennemű gyümölcsfaj benemesíthető; azonban itt is az ojtásnál elmondott szabály követendő, t. i. esontár gyümölcsüre esontár, puha magu gyümölcsüire pedig puha magu nemes szem-rügy rakandó.

A szemzést úgy nyáron, valamint őszkor is esz-közölhetjük.

A nyári szemzés ideje május végétől — július közepéig van; ezen időn túl már az őszi szemzés ideje áll be, mely augusztus végeig — vagy ha az időjárás alkalmas, úgy szeptember közepéig is tart.

A nyári és az őszi szemzés közt az a különbség, hogy a nyári szem még ugyanazon év nyári évadján hajt ki, míg az őszi szemzés csak is a következő év tavaszán indul hajtásnak; miért is ez utóbbit alvó szem-rei szemzésnek is nevezük.

A nyári szemzés mütéténél figyelemmel legyünk arra, hogy a nemes szemet — rügyet — ha csak lehet ideji hajtásba tegyük azért, mivel az ideji hajtásban legbiztosabb annak megfogamzása. Elemben, ha elég ideji hajtással nem rendelkezünk, úgy a tavali haj-tásba is tehető, de ennél idősebb fában már a nyári szem — rügy megfogamzása igen kétséges.

A nyári szemzés mindenkor a vad fa koronájában eszközölnöd, azért, mivel a nyári szem kihajtása azon-al szétágazik és koronát képez.

A nyári szemzés mütétét legjobb kora reggel — míg a hőség igen nagyra nem fokozódott végrehajtani; azonban dél után — a hőség alászálltával is eszközöl-hető; de soha se szemezzünk nagy hőségben, mivel az ily időben — elősz r: a fák nedve eltikkadt, másod-szor: a fákön ejtett sebekben keresztül a hőség a ned-vet kipárologtatná, mely mindkét eset csakis a fogam-zást kétségtelenítendő.

Továbbá, arra is figyeljünk, hogy a szemzést soha szoles vagy esős időben ne eszközöljük, mivel az ily időjárás a szem—rügy fogamzásának hátrányára van. Legjobb a nyári szemzést szép melegtű utáni napon eszközölni, azért, mivel az ily idő után a fa tel-jes élénkségben van, miért is a megfogamzás csaknem minden szem—rügnél biztosra vehető.

Az őszi vagy alvó szemrei szemzésnél a nemes szem — rügy mindenkor a vad alany törzsébe teendő, azért, mivel az alvó szem nem ágazik azonnal szét, ha-nem előbb sudarat — törzsöt hajt, mely törzs azután kedvünk szerénti magasságig nevelhető.

Az alvó szemrei szemzés is mindenkor derült, esen-des és meleg napon, s a mennyire lehet — a reggeli órákban eszközölnöd; azonban alanyul a hüvelyk ujunk-nál vastagabb vadonok soha sem veendők, mivel a vastagabb vadonok nem nöhetnek a rajtuk ejtett le-vágást kellő egyenességben ki, mi csakis a megfogam-zott nemes fa törzsét csúfítaná.

Nemesítési eszközül — szerszámul egy éles és jó pengéjű késen, — értsd az ojtó kést, — s a már fen említett kötelékek egyik vagy másikán kívül — mi más tárgy sem szükséges.

Ezek előre boesajtásával, nézzük tehát: miként kell a tulajdonképeni szemzés mütétét végrehajtani?

Vegyünk magunkhoz egy pár nemes gallyat, kö-töző szalagot és egy éles kést, s ezzel mennyünk a már jó leve megnyesett vad alanyunkhoz.

Ha nyári — hajtó szemre akarunk nemesíteni, úgy a vadone koronájában keressünk ki egy lúdtölt — vagy még vastagabb ideji hajtást; ennek bár mely si-ma — de mindenkor felső irányú oldalába ejtsünk egy vízszintes irányú (—) vágást; ha ezzel készen vagyunk, úgy illesszük ojtó-ilezőleg szemző késünket a már az imént megejtett vágásunk közepére és huzzunk egy függélyes irányú, két három cm. hosszú vonalat (—), azonban figyeljünk arra, hogy eme a vadone kérgébe ejtett mindkét behasításunk a tulajdonképeni fág hasson.

Eme fent elmondott két behasításunk ezen T ábra alakját fogja élénk tüntetni.

El lévén végezve eme behasításunk, ekkor ve-gyünk kezünkbe egy nemes gallyat, melynek levelei a levél-szárig már előre bevágattak, s válasszunk a gally közepén egy szemet—rügyet ki; a kiszemelt egész-séges szem — rügy felett mintegy fél cm. magasságban vágjunk be egy vízszintes vonalat, eme bevágás után pedig mindkét oldalt — ugyanezen vízszintes vágásból kiindulva — a szem—rügy körül vágjunk be mintegy 1—3 cm. hosszúságban keresztelzék, mely bevágás, paizs — vagy eme ábra (O) alakját fogják ábrázolni.

Az így a valódi fág körül vágott szem — rügy paiz-sát azután a hüvelyk és mutató ujj segítségével csipjük le; azonban ügyeljünk arra, hogy az így lecsipett paizs belső részén, az az a tulajdonképeni szem—rügy átel-le-nében egy gombostűfej nagyságú lyuk ne látszék, mert ha a mondott helyen ily lyuk látszanék, úgy a valódi szemcsíra a fáról le nem jött, tehát a paizs a vadonba be nem tehető, azért, mivel a szem—rügy hibás; tehát meg sem fogamozna.

Ha ellenben a nemes szem — rügy átellenében, az az a paizs belsejében a lyuk helyett egy gombostűfej nagy-ságú bütyök látszanék, úgy az a szem — csirájának sikerült lejövetelét jelezni; tehát ezen paizs a vad alanyba betelhető.

Azonban, ha a nemes gallyról a kivágott paizs a fenti mód szerint le nem volna vehető, — mi ritka eset ugyan — ekkor a megejtett körül vágás után men-jünk késünkkel a hánacs-kéreg alá és vágjuk a paizsot a szem táján egy kis fás résszel le; de vigyázzunk, hogy eme meghagyott fás rész ne legyen túl vastag, mivel ez az összeforrás hátrányára szolgálhatna.

T melyike
ejtett
körmün
hogy e
leszthet
gally g
gy, h
paizsán
mással.
H
csával
elég ho
sel kös
tést a
kezese
szemet
is beköt
fulladna
M
kértük,
közvet
kötésse
vagy es
és a sz
sen kiv
vel sen
nyés a
A
mulva
mert el
tást, m
H
nap lef
szárat
A
rügy s
ekkor a
— fr
s ennek
jelezi;
mivel e
A
tünetek
szem
dul az
A
gamzár
len át
mi csak
A
a vad
de azon
fogamz
jövő ta
hajtott
seb ped
a vágás
nemes t
A
ugyana
vaszon
nél elm
M
vasszal
A
sem ny
megvíz
Ha ese
voltak,
megtör
V
alanyb
de a k
szem —

Tehát, ha a paizs a fent elmondott módok bármelyike szerint is vétetett le, akkor a vad alanyon ejtett függélyes vágás hosszában a fa hánca-kérge körmünk vagy a kés segélyével felnyitandó annyira, hogy e nyílásban a nemes gallyról levett paizs beilleszhető legyen; a beillesztés után húzzuk fel a nemes gally paizsát egészen a vad alany vízszintes vonaláig úgy, hogy a vad alany — valamint a nemes gally paizsának vízszintes vonala egészen érintkezzen egymással.

Ha tehát a nemes gally paizsa a vad alany háncaival kérgével összeillesztetett, ekkor vegyünk elő egy elég hosszú kötöző szallagot és jó szoros keresztkötéssel kössük be a vadonon ejtett sebhelyet. Eme kötéssel a nemes szem — rügy felett, és a vízszintes érintkezésen kell kezdeni, de figyeljünk arra, hogy a nemes szemet ne kössük be, mert ha a nemes szem-t — rügyet is bekötjük, úgy az ki nem fakadhatna, hanem — el fulladna.

Már most, ha a nemes rügy felett a sebet betekerjük, ekkor forduljunk eme szalagunkkal azonnal közvetlen a nemes rügy alá, és itt is tekerjük kereszt kötéssel jó szorosan körül a sebhelyet; végül pedig vagy csokor — vagy esomóra kössük meg a szallagot, és a szemzés be van fejezve. A fent elmondott bekötésen kívül azonban a vad alanyon ejtett sebet semmivel sem szabad bekenyünk, mivel az esetleges bekenyés a nemes szem — rügy elfulladását idézhetné elő.

A jól betett nemes szem — rügy 8 vagy 10 nap múlva fakadásnak indul, ekkor a kötelék felnyitandó, mert ellenesetben a kötelék bevághatná a nemes hajtást, mi ennek csak is kárára lehetne.

Ha azonban a nemes szem — rügy 8 vagy 10 nap lefolyása után üde — zöld nem volna, tehát elszáradtnak látszanék, ekkor a nemesítés megújítandó.

Azonban megtörténhetik, hogy a nemes szem — rügy 8 vagy 10 nap lefolyása után sem hajt még; ekkor a megfogamzást a nemes szem — rügy üde — fris volta, és a meghagyott levélszár zöld színe, s ennek újjunkali csekély megérintésrei lepattanása jelzi; tehát az ilyen szem — rügy nem bántandó, mivel ennek megfogamzottsága biztos.

Az őszi vagy alvó szem megfogamzást is afenti tünetek jelzik; csak az a különbség, hogy az alvó szem — amint már azt fentebb is említém, nem indul azonnal meg.

A kötelék azonban az alvó szemről is a megfogamzás után eltávolítandó, mivel ellenesetben az a télen át — a kártévő rovarok laktanyájául szolgálhatna — mi csak a fa kárára lehetne.

A nyári szem megfogamzása után; — e körül, a vad alanyról, minden rügy vagy ág eltávolítandó; de azon ág, — melyen a nemes szem — rügy megfogamzott, a jövő tavaszig nem bántandó; azonban a jövő tavaszon eme meghagyott csokor közvetlen a kihajtott nemes ág felett levágandó, és az így ejtett seb pedig ojtóvasszal bekenendő, mert ellen esetben a vágás által ejtett seb nem forrhatna be, mi ismét a nemes fa kárát idézhetné elő.

Az őszi, illetőleg alvó szem körül mitsem kell ugyanazon ószel letisztogatnunk; ellenben a jövő tavaszon ép úgy bánunk el vele, mint azt a nyári szemnél elmondottam.

Meg nem fogamzás esetén, ezen fák a jövő tavasszal mind beojtandók.

A nemzéshez levett nemes paizsot nem szabad sem nyállal, sem vízzel megnedvesíteni; mivel az így megvizsgált szemek — rügyek nem fogamoznak meg. Ha esetleg nemes gallyaink felfrissülés végett vízben voltak, úgy ezen gallyak a használat előtt szárazra megtörölvendők.

Végül meg kell még jegyezmem, hogy egy vad alanyba egyenél több nemes szem, — rügy is tehető; de a kívánt eredmény eléréséhez elegendő egy nemes szem — rügy megfogamzása is.

Kuzmics Lajos
néptanító.

Irodalom.

A magyar tudományos akadémia ez év elején könyvkiadó vállalatának, új három éves cyclost indította meg. E vállalat megalapításakor az a törekvés vezetett, hogy minden irányban megfelelő feladatának, mely nemesek a tudományok önálló művelésére, hanem a tudományos ismeretek terjesztésére is irányul. Ennél fogva a vállalatában oly eredeti és fordított munkák kiadását határozta, melyeknek megválasztásában irodalmunk legszembetűnőbb hiányainak és a művelt közönség szükségének betöltése legyenek a főszempontok.

Első felhívásának kibocsátása óta a legkitűnőbb munkák hosszú és becses sorát, a tudományos klasszikusainak egész kis könyvtárát adta a magyar olvasóknak. Ott vannak a könyvtárban Macaulay, Carlyle, Mommsen és Curtius történelmi, Lewes és Stuart Mill bölseleti, Nisard és Boissier irodalmi, Goethe költői, Müller nyelv-tudományi, Bluntschli, Gneist és Todd politikai, Meine Sumner és Carara jogi munkái; az eredetiek közt Arany János prózai dolgozatai, Hunfalvy Pál nagy ethnographiai műve és Pauler Tivapár adalékai a magyar tudomány történetéhez. Az erkölcsi siker, melyről e sorozat tanuskodik, megfelelő külső eredménnyel párosult.

Az akadémia nemesek a rá háruló kötelesség éretével vészte feladatát, hanem azzal az örvendetes és biztató meggyőződéssel is, hogy e nemzeti művelődésinkre nézve oly kiváló fontosságú vállalat a magyar közönségnél méltó figyelműságra talált és talál.

A siker biztató tudatában indítja meg a vállalat új cyclost és értesíti a hazai közönséget az új folyam programjáról. Az említett általános szempontokon kívül, főleg az első és második (történelmi és irodalmi) sorozathoz felveendő munkák kijelölésénél, tekintettel volt a bizottság arra, hogy az eddig kiadott művekhez az újak, tárgyra nézve, folytatva vagy kiegészítve csatlakozzanak. A harmadik (jog- és államtudományi) sorozat összeállításánál pedig figyelembe vette a gyakorlati élet némely igényeit, melyeknek a tudomány szempontjából való kielégítése nem esik a vállalat feladatán kívül.

Az új folyamnak ez irányelvek alapján összeállított programja a következő:

Első sorozat. Történelem.

Goldziher Ignác: A sivatag vallása és az iszlám. (Eredeti.) Egy kötet.

Ranke Leopold: Die röm. Päpste, ihre Kirche und ihr Staat im XV. und XVII. Jahrhundert. (A római pápák, egyházuk és államuk a XV. és XVII. században. (Három kötet.)

Symonds: Renaissance in Italy. (A renaissance Olaszországban.) Fordította Pulszky Károly. (Három kötet.)

Thieri Amédée: Tableau de l'Empire romain depuis la fondation de Rome jusqu'à la fin du gouvernement impérial en Occident. (A római birodalom története Róma alapításától a nyugot-római császárság végeig.) Fordítja Csiky Kálmán. Egy kötet.

Második sorozat. Irodalom.

Alexander Bernát: Kant. (Eredeti.) Egy kötet.

Beöthy Zolt: A széppróza elbeszélés és a régi magyar irodalomban. (A Kisfaludy Társaság pályázatán jutalmat nyert munka. (Egy kötet.)

Gyulai Pál: Petőfi életrajza. (Eredeti.) Egy kötet. Szász Károly: A világirodalom eposzai. (Eredeti.) Egy kötet.

Taine H.: Az angol irodalom története. Fordítja Csiky Gergely. Négy kötet.

Harmadik sorozat. Jog- és államtudomány.

Laveleye Émile: Les formes du gouvernement dans les sociétés modernes. (A kormányzás formái a modern társadalomban.) Egy kötet.

Mayr Georg: Die Gesetzmässigkeiten im Gesellschaftsleben. (Törvényegyszerűség a társadalmi életben.) Egy kötet.

Taine H.: Les Origines de la France contemporaine. (A modern Franciaország eredete.) Két kötet.

Cliffe Leslie, Bagehot, Giffen munkáiból: Angol közgazdasági és pénzügyi tanulmányok. Fordítja György Endre és Weisz Béla. Egy kötet.

Az új, mivel államok alkotmányainak ismertetése. (Eredeti.) Egy kötet.

A könyvkiadó vállalat első sorozatából évenként nyolcvan iv, a másodikból hatvan iv, a harmadikból szintén hatvan iv, angol diszkötésben fog 20–30 éves kötetekben megjelenni.

Az első sorozat egy évfolyamának ára négy, a második és harmadiké három-három forint. Ezenkívül az angol vászonkötésért 40 krajcár számítatik.

Egy évfolyam aláírási ára vagy előre bérmentve küldendő, vagy minden évfolyam első kötetének átvételkor postai utánvétellel fizetendő.

Az aláírás egy sorozatra is elfogadtatik, de három évre kötelező.

A jelen vállalatban felveendő munkák nem bocsátanak könyvkiadó vállalatokba s csak az aláírók, mint a M. Tudom Akadémia könyvkiadó vállalatának pártoló tagjai által, szerezhetők meg.

Az évi illetmény ezental minden esztendő november haváig folyóan küldetik szét. A bizottság, mely ekkor nem háriható nehézségek által akadályozva volt a szétküldést a kijelölt időpontban eszközölni, intézkedett, hogy ezental a közönség óhajtatásának megfelelő a szétküldés csak egyszer egy esztendőben s rendszeresen történjék.

Bajának földesuri viszonyaihoz.

Iványi Istvántól.

(Folytatás.)

1) Baja városának nem lévén a körülötte levő pusztáinktól különbözött bizonyos határa, az mentül hamarabb exccidáltatik számára, akit szükséges rend tartással úgy mint maga határát különösen fogja használni. Tartozik mindazonáltal mindennemű természetből, borból, bárányokból és méhekkel a szokott kienedet az uraságnak kiadni.

2) Engedtetik a városnak egész esztendő által egy borkoresma, a melyben oly áron tartoznak maguk borait árultatni, valamint az uraság árultatja. Ítem engedtetik a sátoros és hetivásároknak jóvedelme, helypénz és karópénz, mérő- és mázsapénz; ugy nemkülönbön jus detractus, azaz akármely fundusoknak eladásából és vételéből járó huszadik pénz, és az újonnan exccidálendő fundusoknak s kazányoknak regulált taksája, a regulált büntetésekkel együtt, mind egészben, hogy ezekkel maga közszükségeit segíthesse és a város lakosait a domestica impositával megkímélhesse.

3) És mivel a széna dolgából magát a város maga közszükségére tulajdon exccidálendő határától nem igen segítheti; azért az uraság pusztáin assignáltatik számára esztendőnként 60 boglyára való kaszáló, ugy mindazonáltal, hogy annak szénája nem másra, hanem a városnak szekeres marhája és a quartélyosok számára fordittassék.

4) Immunitálatnak a város lakosai mindennemű robotolástól, hanem rezerváltatik egyedül, hogy az uraság borait a hajókról a pincébe szállítani s azokat ismét annak idején csak a belső koresmákra kihordani, ítem szünetkor az uraság szőlőiben szükséges szedőket és szekereket, ugy nemkülönbön dézsmáláskor eddig is szokott ordinantiákat állítani tartoznak. De reliquo ezen fölül mind a robotolásnak megváltása, mind pedig szokott census fejében a város in concreto esztendőnként kétezer ötszáz rh. frtot fog fizetni és azt a 1-ma Januarii anni venturi 1756 argaricaliter tartozik az uraság kasszájába adminisztrálni s azonfölül mindenkor új esztendő napkor és földes urak neve napján szokott ajándékkal fognak megjelenni, vagy ha az uraság távolban lenne, itt az uraság tisztének resignálván általa fogják elküldeni. Ugy nemkülönbön a földön a földesuraság a városba érkezik, konyhájára s tartására culinárakkal fognak concurrálni és az uraság szükségében forspontokat subministrálni.

5) Eszerint declaráltván a lakosoknak jobbagyi kötelessége, rezerváltatik az uraság fundusain lakozó censuales nemeseeknek taksái, nemkülönbön a görögök és az új piarcon építendő boltok hasznai és az egész domine beneficiumok, ugy a történhető caducitások, kiket a magistratus mihelyest történnek, tartozik az uraság tisztének büntetésalatt megjelenteni.

6) És jóllehet itt a szerint valamint a királyi

városokban megengedtetik a házoknak és a belső fundusoknak és szőlőknek szabad emptioja és venditioja ugy a lakosoknak szabad migratioja; hogy ha mind azáltal találkoznék most vagy jövőben valaki, aki a város botránoztatná, a város vagy az uraság ellen gerjesztéseket tenne; az olyatén auctoritate dominali a városból fog örökösen elminálatni.

7) Tiltatik azonban a város per expressum hogy a nékie engedett határától semmi nemü időben vagy szükségben akármely szín vagy praetextus alatt legkissebbet elidegeníteni vagy elzalogosítani sub nullitate concessionis praesentis ne merészeljen. Tiltatik e szerint az incautus emptorok maguk pénze elvesztése alatt, mienk levén a föld és annak proprietása, a városé pedig annak használása. Melyhez képest a város bennünket és maradékainkat maga örökös földesurának ismerni és nevezni, s jussunkat és uraságunkat minden engedelmeccsel recognoscálni tartozik.

8) Végtere miképen authorisáltatik a város és annak magistratura, különös engedelmeccsel az igazság adminisztrációjában, s miképen reguláltatik mind a maga intrinsecumának kormányozásában, és miképen tartozik munkálkodni az igaz proportiónak tétéivel a szegénységnek megmaradására és a városnak gyarapítására; a kiadott instructiónk mutatja, kihez magát a magistratus alkalmaztatni tartozik. Vagyunk is oly reménységgel, hogy az új magistratusnak például szolgálván az előbbeni magistratusoknak degradatioja és a mostaninak extraserialis restauratioja, jobban fog gazdálkodni s igyekszik amazok által tett adósságokat hovahamarább lefizetni, hogy becsülete előttünk és mind-nek előtt örögbülhessen.

Mindezeket mi saját kezünk irásával és pecsétünkkel erősítjük és ezeknek megtartására a város is magát kötelezi. Kelt Baján 10. septembris anno 1755. Gróf Grassalkovics Antal mp. (L. S.) Ivan Tyrkovity bíró, Josef Keing mp. Pintér István tanács beliek. Szolony András ord. notárius mp. és egész Baja városa. (L. S.)

7. Ezen szerződés szerint a bajaiak csak a város határát kapták puszták nélkül, ami megélhetésüket igen megehezíté. E miatt egyébb panaszok mellett 1757-ben kísérletet tettek a grófnál öt sorsok könnyítése céljából bizonyos engedményekre bírní, és töle talán egyik-másik pusztát is megnyerhetni. Ez azonban nem sikerült nekik.

A város 8 pont alá foglalta panaszait s kérelmeit, a melyekre Grassalkovics azonnal válaszáat is írta. — Ama 8 pont a válaszokkal együtt ime a következő:

1) Minthogy a városnak csak egy koresma volt engedve, ebben pedig „a csekély természetű s vékony erkölcsű bor“, amelyet a portio és árenda fejében a lakosságtól beszedtek, el nem kelhetett; azért sorsok könnyöbbitésére s főleg régi adósságuk lefizethetése céljából félévi közkoresmákat, vagy vásári koresmákat és 1–2 egész évi koresmákat kérnek.

Erre válasz: Egy koresmája levén egész éven át a városnak, amelyet szerződésileg egyéb haszonvételekkel együtt engedtem, s a melyből a város magistratusát, szolgálait sat. a szegény lakosok hozzájárulása nélkül is fizetheti; ériék be avval. „Sem jussomtól, sem a contractustól in reliquo nem recedálhatok“.

2) Szerződés szerint a város határán kívül 60 boglyára való kaszáló is kapjon; mult évben mégis drága pénzen és nagy bajjal Rigycáról kellett a szükséges szénát beszerezniük.

Válasz: Ugy tudom, hogy inspectorom tavál Vrinyesen már kivágott egy kaszálót; most újra meghagyatik neki, hogy ez ügyet rendbe hozza.

3) A városi lakosoknak közel 210 vontató lovak van, a melyek után megélnék; de a város határán sehol zabot vagy szénát nem szerezhetnek, hanem messziről és drága pénzen.

Válasz: Megparancsoltatik az inspectornak, hogy a város határát Vaskut és Vrányes felől kitűzze. A többi akkor lesz kitűzve, ha Istvánmegye iránt az érsekkel rendbe jó a dolog; különben ha több föld kell, árendáljanak maguknak egy pusztát.

4) Vannak közöttünk szántóvető gazdák is, akik itten a városban lakván, Vaskuton birtak gazdaságot és évenként a vaskutiak között 10 frtot is fizettek; de a falusiak onnan kitűrték. Hogy tehát innen is el ne költözzenek és hogy megélhetési módjuk is legyen, kérünk egy közeli pusztát.

Válasz: A régi szabad turkálás és uraság Vaskuton nem lehet. Ha tetszik pusztát árendálni, jelentsék magukat az inspectornál.

5) Legelőnk nem lévén, minden darab marháknak után a vaskuti funduson 17 krajcárt kell fizetnünk az urasági pénztárba.

Válasz: Ez igen méltányos, mert ezen vidéken egy marháknak évi legeltetési díja 1 trt szokott lenni.

6) Panaszt emelnek a vármegyei és az urasági tiszteknek adandó sok előfogatt miatt.

Válasz: Az inspector hire és parancsolata nélkül senkinek se adjanak. A visszaélésekről ő lesz felelős. Tisztain lovainak azért van deputatuma, hogy maguk lovain járjanak, kivéven az uraság dolgaiban; ilyenkor pedig a városiak szerződés szerint tartoznak előfogattokat adni.

7) A rozsz utak javítására szabadjon 3–4 krajcárt szedni oly szekerek után, a melyek buzát vagy kölest hordanak a kereskedőknek.

Válasz: A sokadalmak és heti vásárok alkalmával a helypénzt nem kívánhatják; hanem oly szekerektől, a melyek gabonát hordanak a hajókra, minden drb marha után egy-egy pénzt szedhetnek legelőpénz címén, ha pedig 24 óráig ott maradnak 2–2 pénzt szedhetnek.

8) Panaszolokdnak, hogy a hajón jött urasági bort mindig a város lakosainak kocsjain kell a kaszélyba és a pincébe vinni s leereszteni, és ha a falusiaknak kellett bor, ismét csak nekik kellett azt a pincékből felhuzni.

Válasz: Minthogy a város semminemű robotokat nem teljesít az uraságnak, ezen csekély szolgálat nem érdemli meg, hogy panaszoljanak. Mégis megparancsolja az inspectornak, hogy a boroknak a hajókról való behordásához más falusiakat és az urasági bérészekereket is rendelje ki. — Kelt Gödöllőn 1757 apr. 1. gr. Grassalkovics Ant.

8. Gr. Grassalkovics Antal után hasonnevű fia II. Antal kapta a királynőtől örökösödési jogon a bajai uradalmat, a melynek birtokába őt Latinovics Péter Bács vármegyei I. alispán mint kiküldött homo regius (kir. biztos) 1763. aug. 29. én Migazzi bíbornok, a kalocsai érsek és a szomszéd birtokosok jelenlétében vezette be. — Alatta az 1714. évi privilegium végre teljesen érvénytelennek nyilvánított és a város és földesura közötti viszony urbarium helyett örökös szerződés által lett szabályozva.

Az 1767. évi országosan behozandó Mária-Terezia-féle urbarium céljából a helytartó tanácsnak 1766. jul. 19. Pozsonyban kelt rendeletére Bács vmegyének nov. 9. Baján tartott közgyűlésén borsodi Latinovics Miklós alszolgabíró és Gombos Antal vm. táblabíró küldetett ki a helyt. által kitértül kilenc kérdőpontra Baja városától felvilágosítást szerezni. Ezek az 1767. márc. 22-én tartott uriszek alkalmával a városi tanács aláírásával hitelesített választ evvel beszámoltak. Ezen kérdőpontok és az ezekre adott válaszok Bajának földesurairól iránti viszonyait foglalja össze röviden.

Az 1. kérdésre azt mondják, hogy itt még nincsen semmiféle urbarium, s azelőtt sem volt.

A 2. kérdésre: vajjon a jelenlegi parasztdadózások régebbi szokások vagy e részben szerződés alapján szedettek, ezek is milyenek és mióta divatoznak? — E kérdésre válaszolják: Adózásaink vannak s pedig az 1755. évi szerződés szerint, de urbarium itt még nem volt. Az 1696. és újra 1714. évi privilegium alapján állandó fizetés lett a városra kivétel. 1727-ben gróf Czobor Márk kapta a bajai uradalmat, aki alatt a város minden a város területén levő földesuri beneficiumok és 4 pusztá használatáért 15600 forint tartozott fizetni szerződés szerint 12 évig, de e mellett a kir. privilegium érvényben maradt. Végre többször zálogul is adatott oda a város, de a nélkül hogy a Czobor-féle szerződés meg lett változtatva. — 1744-ben báró Vajai László lett, a kinek a város csak a kilencedet adta természetben és azonkívül szerződés szerint még évenként 1700 forint, egyebet semmit. Végre 1750-ben gyaraki gr. Grassalkovics Antal következett, aki a városban levő minden földesuri használatát és öt pusztá használatáért csak nyolcezer forint köthetett ki magának; a királyi privilegiumot érvényben hagyta és magának éppen csak egy koresmát tartott vissza. — 1755-ben új szerződést kötött, a mely maig érvényes. A privilegium 2. és 3. pontja megváltoztatott, a város pusztákat nem kap, évenként 2500 forintot fizet, a szőlőmunkákra, borhordásra a kilenced és a tized szedések két férfit állít sat.

A 3. kérdésre válaszolják: Minthogy urbarium nincs, a földesur a szerződésben kitétt adózásokon kívül mást nem kap, csak az urasági tisztéknek néha (nem köteleességből hanem tisztán udvariasságból) előfogatok adatnak.

A 4. kérdés: Mily előnyei s mily hátrányai vannak ezen helynek? — Felelet: A város előnyei a homokos halmok, a melyeken csak nehezen clátható bor terem; azonkívül a Duna folyama is, a melyen a szegény nép idegen kereskedők hajóit huzván fáradságosan keresik mindennapi kenyerüket; továbbá a városban levő házaik, a szerződésben említett előnyeink és földesurunk atyai gondoskodása. Ellenben fánk és nádunk nincsen, ezt messziről és drágán kell szerezniük; pusztáink sincsenek, ha külön nem bérelünk. Talajunk homokos s terméketlen; a kevés legelőt, melyet használhatnánk, az idevaló kir. raktárakhoz vagy vásároknak járó szekerek legeltetik le, anélkül hogy jogunk volna tőlök díjat szedni; másrészt az urasági jubász az urasági és néhány száz saját juhaival legelteti le. Makkoltatásunk, vadászatunk, halászatunk, malmaink nincsenek; szóval egész határunk igen csekély és hasznavehetetlen.

Az 5. kérdés: Mennyi és mily szántófölddel és réttel bír egy egész sessió földműves, és mindenik holdra hány pozsonyi mérő mag kell és vajjon a réteken a sarju is kaszálható-e? — Felelet: Minthogy a város határa csekély és terméketlen, azért egész telkes gazda itt nincs is, de szántásra kivágott külön földdel sem bír; hanem mindenki ott szánt, ahol egy darab kissé jobb földet talál. A sarju nem kaszálható, mert a szénát is máshonnan kell beszerezni.

A 6. kérdés: Milyen és hány napi robotot végzett eddig egy-egy paraszt, hány marhával keletett robotolnia, s vajjon csak a menet vagy a visszajövetel is beszámított nekik? — Erre a felelet: Itt semmiféle robot nincsen, kivéve a szerződés 2. pontjában említett n. n. ordinanok.

A 7. kérdés: Vajjon a kilenced-adó eddig adott-e, mióta és mitéle termés után? Vajjon ezen adó a vármegyének egyéb uradalmában is divatos? Mitéle más adások terhelik még a földművest? — Felelet: A kilenced adó Czobor idejében vette kezdetét, addig pénzen váltotta ki magát a város; most is szedetik s pedig mindenemü termésből: bor, buza, árpa, zab, köles, kukorica, mének, káposzta, bányók és gidák után. Más földesuri adások nincsenek, mint a szerződésben említett ajándékok, melyeknek értéke azonban a város jóakaratótól függ.

A 8. kérdés: Mennyi üres sessio van itt, mióta s miért üresedtek meg? — Felelet: Üres sessio nincs, mert még nem is voltak kivágva; hanem szőlő sok van már régóta elhagyatva, mert minden évben trágyázni kell, különben terméketlen homokká lesz az egész talaj. A szegényeknek pedig legelőjük és marhajok nem lévén, kénytelenek voltak szőlőiket pusztulni hagyni.

A 9. kérdésre: Vajjon szabadon költözhetnek-e az idevaló lakosok, vagy pedig örökösen vannak helyhez kötve? — Felelet: Az itteni lakosság mindenkor szabad költözési joggal bír és ma is bír.

(Folyt. köv.)

Kedvesem sírjánál.

1880. márc. 4.

Itt vagy tehát? Elvégre itt találalak,
A hol keresni nem is mertelek
Szép kedvesem!

Im visszatértem, és te most maradsz el,

Hát visszatértemen vigadni nem

Fog senkisémet?

Többé nincs senki hát, ki rám mosolygna;

S keseregne — hogyha szenvedek — velem!

Mind elhagyott?! —

Barát, rokon, nincs már e földön senkim,

Ki most örömmel üdvözölne így:

Isten hozott!

Árva valék, mióta tengem éltem

Rám jó szemet, rokon kerés vetett —

Csak idegen! —

Az is miért? — talán csak szánalomból

S bármily szives mosollyal, mégis oh!

Csak hidegen.

Csak egyedül e drága hant lakója

Holt kedvesem! — te vagy ki várt reám,

Ki szeretett!

S midőn ma itt a perc, mely nekem . . .

Mely összekötne életünk, te hagysz

Él engemet?!

Oh drága hant! lebegi felette könnyen.

Legy oly kegyes iránta, mint amily

Beteg szívem!

Ringasd szelíd álmokba harjaidal

S vezesd le hozzá könnyes csókjaim

Szelídeden!

Te nem tudod, mily kincsért zársz magadban!

Hogy életem te hozzád fűzve van

Válhatlanul!

Nem ismered te, mily kebel szülötte

S könyözön, mely göröngyvid

Porára hull!

S hálából én — bús fűzet ültetek majd

Éléd, s gyszó virággal hímzem

Ki hátadat!

S nem félheted, hogy izzó nap herélt

Kives; naponta öntözendő e

Bús könyv patak.

S szép kedvesem te! — mélyen ott a sírban! —

Pihen nyugodtan hosszú álmodat —

Álmodj velem!

Boldogtalan ifjú szerelmesedről,

Ki árva, tirt kebelled kesereg

Keresztleden.

Isten veled letépett rózsaszál te!

Élhetetlen hulló csillagom!

Isten veled!

Pihenj magányosan rideg sírnodban

S álmodj velem! — amíg tán nemsokára

Hozzád megyek!*)

Bihari Gyula.

VÖRÖS KEZEK.

Titeli ismerőseinek ajánlva.

Irta Mocsári Béla.

Az eleje nagyon mindennapi történet. Jó család gyermeke volt. Személfénye a szülőknek, akik neveltetésére sokat, erejükön felül sokat áldoztak.

De ki tehet róla, hogy a fiu lelke nem szomjuhozta a tudományok forrását?!

Egyik iskolai év a másik után feltel s az eredmény — semmi.

Kárba vészett a sok költség, az apai szigor, az anyai gyöngéd biztatás.

Végre is nem lehet minden gyermekből tudós!

Idő múltán belátta az igazságot az apa is és fájó megnyugvással ugyan, de szilárd eltökéltséggel kimondta az elhatározó szót:

— Kereskedésbe adom.

Ah mennyire lesújt ez a határozat a szegény anyát, aki jó szive sugallatára hallgatva, még mindig bizott, remélt:

— Hátba megváltozik a természete? Hiszen olyan gyerek még!

Azután előtolultak a gyötrő aggodalmak.

— Oh az anya lelke nagy mester a rémképek alkotásában!

— Mi lesz szegényből, ha elkerül a szülői háztól? — Ki fogja neki pótolni az édes anyát, a jó apát?

— Azok az idegen emberek semmi esetre sem. — Rosszul bántanak majd vele. Talán ütök, verik, éheztetik is? — Talcskát kell tölnie az istenadtának. — Gyöngéváltai lerokadnak a teher alatt. — Kezei vörösré fognak fagnyi a nagy hidegtől. — Istenem! mily borzasztók azok a göcsös, fagyott, vörös kezek.

Ejszakáit álmatlanná teszik e sötét tépeldések.

— Sőt nappal sem hagyják nyugodni.

Szegény jó asszony! betegé már a gondolatnak is.

* * *

A tanonc évek elröpültek.

*) El is ment a szegény! Szerk.

A rakoncátlan, makaes, elkényeztetett gyermekből ember lett.

Sok gondot adott főnökének, a főváros egyik legvagyonosabb, legtekintélyesebb kereskedőjének, míg hozzá tudta szoktatni a munkához, az engedelmességhez, lemondáshoz.

De végre is ami a szülőknek nem sikerült, sikerült az idegennek.

3. Károlyból példás, komoly, munkaszerető segéd lett. — Meghittje, valóságos jobb keze főnökének, aki teljesen bizalmára érdemesítette s csakhamar üzletvezetőjévé léptette elő.

Oh ha látná most édes anyja a derék, csinos, megemberesedett fiút, kit a kamasz évek sanyaruságai korán férfivá edzettek!

De a jó asszony már évek óta a hideg földben pihen, hol nem háborgatják többé a kínos aggodalmak egyetlen magzata jövője miatt.

Am ha élne sem kellene nyugtalanoknia, mert Károly helyezte az idegen házban a lehető legjobban.

Derék főnöke atyailag bánik vele. — Ő maga pedig a becsületes munkában fölhalálja az élet legnagyobb kincsét: a megelégedést s hogy szellemi látkörét is szélesítse a farszató napi teendők végeztével, midőn társai pihenni térnek vagy mulatozásban keresnek szórakozást, kedvtelével fekszik neki könyveinek hogy önképzés által hozza helyre azt, amit gyermek éveiben könnyelműleg elmulasztott.

Csöndes megelégedettségében lelke csak néha néha borul el, ha vörös kezeire pillant.

— Ah ezek az éktelen, csunya kezek!

Talán előérzte sugja ilyenkor, hogy azok a göcsösök, azok a vörös foltok még nagy, végtelen szomorúságot hoznak reá egykor?

Ki tilthatja meg az ifju szívnek, hogy ábrándokat ne szőjön, hogy föl ne dobogjon, ha eljön az ideje?

A sok olvasás Károlyt is — mint anyai mást az életben — merengővé, álmódzóvá tette s egyszer csak észrevétlenül arra az öntudatra ébredt, hogy a valódi életboldogsághoz a híven teljesített munka öröme kevés. . . Ahoz több kell. . . más is kell. . .

Magános óráiban, merengései közben ideált alkotott magának, aki ott lebeg előtte éjjel, nappal, szüntelenül.

Helyzete hozta magával, hogy ábrándjai szülöttjét főnöke 17 éves, gyönyörű leányában, Olgában vélte fölhalálni.

A szív, ha szeret, nem okozkodik . . . hanem csak rajong vadon . . . nem hisz az akadályok lehetőségében . . . s mert érzelmé erős és szilárd, nem gondol arra, hogy utjában gátak is állhatnak.

Lehet-e rossz néven venni a szegény fiútól, hogy szemeit a gazdag, a körül rajongott, az istenített Olgára fölemelni merje?

Miért ne tehetné?

Hiszen tud dolgozni, tud kenyeret keresni! — Anyja után kis tőkét is örökölt . . . önálló üzletet nyithat . . . nejét kényelembe, jó létbe helyezheti . . . aztán Olga is csak egy kereskedő leánya . . . társadalmi, rangkülönbség sincs köztük . . . miért ne ille nének egymáshoz?

Ezt a boldog hitét Olga viselete csak növelte.

Barátságos, nyájas, szeretetre méltó hozzá mindig . . . most is, fölserdült nagy leány korában éppen olyan kedvesen eltársalog vele, mint a gyermekkorban, amikor együtt játszadoztak, együtt kergetőztek bujósdiáltak a kert cserjéi között.

Azt a jó fiu nem látta s ha látta is, föl sem vette, hogy Olga más fiukkal, emberekkel is örömet cseveg . . . De hisz-n azok a mások nem különbek, mint ő! — Talán ügyesebben foglalkodnak a leányok körül? — Talán jobban járatosak a művelt társalgásban, izléseesebben tudnak öltözni? — De nála jobban, becsületesebben egyik sem keresi meg a kenyerét!

Mikor aztán képzelte betetőzte a jóhiszeműleg épített fellegrákokat, férfias bátorsággal vágott neki az elhatározó lépésnek.

Föltárta a leány előtt szive egész melegét, a szerelem ékesszólásával festette az érzelmét, mely keblét hevít . . . és mintha bírja előtt állna, remegve várta ítéletét.

A kacér leány komolyan végig hallgatta a rajongót, de mikor megértette szándékát, a szemébe kacagott:

— Tekintsen édes Károly a kezeire s ne kívánon tölem lehetetlen!

Oh a gyöngédtem!

Károly a földet érezte lábai alatt lesüppedni.

Mintha szivébe szúrtak volna, úgy fájt a visszautasítás. De hogy kikacagta, vörös kezei miatt kigúnnyolta az a leány, akit a megtestesült jószágunk képzelt . . . ah ez a megaláztatás önértét sebezte meg.

A szegény kereskedősegéd fenségessé, hőssé lett e percben. — Oh hogy nem láthatja, nem hallhatja az édes anyja, mikor a keserűség, a megsértett önértet hangján vágja vissza a bánalmat, annak a kiméletlen, kacér leánynak a szemei közé:

— Ez a vörös kéz az én büszkeségem kisasszony! A becsületes munka tette ezeket éktelemmé. — Az én atyjának kezei is ilyenek. — Ne adja az isten! de a kisasszony kis kaesöt is ell-pheti még egykor ez a kigúnnyolt vörösség.

* * *

Miért festeném egy önmagával meghasonlott sziv szenvedéseit?

Isméri azokat mindenki . . . Ah mert van-e, ak. elmondhatja magáról, hogy soha sem csalódot?!

Károly a kínos jelenet után elhatározta, hogy megváltik kedves főnökétől, második atyjától.

Maradhat-e tovább abban a házban, hol szive paradiesom helyett pokolra talált?

El innen! el! Messze . . . idegen tájra . . . távol az örvénytől, mely lelke szárnyait összezúzta, megromosolta.

Épen főnökéhez készült, hogy elbocsáttatását kérje, midőn kopogást hall ajtaján s akihez indult, előtte áll.

A gazdag kereskedő maga keresi föl üzletvezetőjét.

Bizonyára nagy oka lehet reá!

más k
ház tu
eljárás
letét.
lelkéve
nehány
ritja el
vám f
szó?
törvény
dent .
szegkek
... az
éző tá
semmit
még te
Atok.
denent
család
agyár
a fény
got, a
mes lá
súlyos
nyoma
nehány
egyik
cikkek
kit egy
volt, a
demeit
maga e
háztart
H
számot
mint 5
gább k
másods
D
hatné
ládból
kés bo
A
elsietu
asszony
keres
gondok
E
nehez
gyolod
N
nak ké
dolgoz
E
már et
varrón
egy le
olyan
tesz, h
ne vor
jába ke
V
A
tévelye
Hová l
mok be
keres.
azok, a
U
taján.
N
B
betegs
rögépe
A
ajtó ny
kenyér
K
mely a
ket uj
S
vörössé
A
T
két sze
szony
nem sz
O
gához
óta, az
mennyi
kellett
hasson
dent e

A tegnapi kínos jelenet ismétlődik... csak hogy más kiadásban.

A többször szünetes, a tekintélyes, az irigyelt ház tulajdonosa koldussá lett.

Szerencsétlen spekulatív áldozata. — A bürzén eljárt a mindenét... vagyonát... nevét... becsületét.

Ezt akarta közölni kedves tanítványával, üzlete lelkével, barátjával. Ezért kereste föl.

Károly nemeslelkűleg fölajánlja anyjáról örökölt néhány ezer forintját.

— Köszönöm, nagyon köszönöm barátom — hártja el magát a főnöke a jólelkű ajánlatot. — Passivám 150 ezer forinttal haladjék felül vagyonomat.

— Nincs tehát menekvés?

— Nincs! — Vége mindennek!

Vége mindennek! — van-e ennél többet jelentő szó?

Vége... mindennek vége!

A bíróság kimondja a csődöt... aztán jönnek a törvény szigorú emberei... összeírják a háznál mindent... az üzletben is mindent... még a falba vert szegereket is leltárolják... Aztán megütik a dobát... az árverés hiénái potom áron elkapkodják a sokat érő tárgyakat... a hitelezők nagy része nem kap semmit... sok közülük összes vagyonát veszíti... még tegnap gond nélkül állt, ma kenyere sincsen... Atók, atók, háromszoros atók a gazemberre, aki mindenentől megrabolt s koldusbotra juttatott szegény családdal együtt.

Gazember... rabló... atók!

Ah, lehet-e ezt elviselni?!

Nem, ezerszer is nem!

És a gazdag ház szegény tulajdonosa golyót röpít agyába.

A halott iránt kíméletesebbek az emberek.

A vagyonos cég, a virágzó üzlet elpusztult... a fény, a pompa füsttől vált.

... És a büszke, a kacér leány?...

A sok imádó közül, akik mint pillangók a virágot, úgy szállongtak körül, bizonyára akadt egy nemes lélek, aki fölajánlta nevét, kezét, hogy a csapások súlya alatt össze ne roskadjon?

Nem tud róla senki... semmit... Eltűnt... nyoma veszett.

Károly a katasztrófa után más üzletbe ment, majd néhány hó múlva önálló kereskedést nyitott a főváros egyik legártalmasabb részén.

Vevoit pontosan, hiány nélkül szolgálta ki, árucikkei szolidak voltak... nem rövidített meg soha senkit egy krajcárral sem... szóval valódi üzletember volt, akit a közönség szívesen karolt fel, mert megérdemelte.

Csak egy hiányzott a házból, aminek most mint maga embere különösen érzé hiányát... hiányzott a háztartást vezető gondos kéz... az asszony.

Hogy szívének is hiányzik-e? arról bajosan tudna számot adni. Aki egyszer olyan érzékenyen csalódik, mint ő csalódott, nem meri többé tüze vinni a legdrágább kincsét. A kihűlt szív nehezen is melegszik föl másodszor.

De a házhoz asszony kell! — Miért ne házasodhatnék meg szerelem nélkül? — Elvesz valami jó családból való szegény leányt, talán egy árvát. Hátha később még meg is szereti. — Az idő nagy átalakító.

Az üzlet virágzik, de az évek is egyre jobban elsietnek tulajdonosa feje fölött. — Szüksége van egy asszonynak, aki takarítson abból, amit ő fáradságosan keres... szerető kezeivel elsimítsa homlokáról az életgondok ráncait... rendet, életet teremtsen a háznál.

Eh de mikor az a házasság szerelem nélkül olyan nehezen megy!

Most is, mennyivel okosabb dolog volna, ha rongyolódó ingei helyett a feleség gondoskodna újjakról.

Neki magának kell megvennie a vásznat, magának kell keresnie varrónőt. — Hogy értsen ő ilyen dolgokhoz?

Eltelnek hetek, hónapok... a finom rumburgi már ott van a sifonjában... csak el kellene vinni a varrónőhöz. Szomszédja, a vászonkereskedő ajánlott is egy leányt, aki becsületes, jó munkás s mellette mégis olyan szegény, mint a templom egere. — Ezzel jót is tesz, ha neki adja át a munkát. — Csak olyan messze ne volna, Budán a Krisztina város végén; — fél napjába kerül, ha föl akarja keresni.

Vége is rászánja magát a nagy útra.

Amint végig megy a lánchídon s szeméi Dunán tévelyegnek eszébe jut a gazdag, kacér leány. — Hová lett? háová tűnt el? Valljon nem-e ezek a hullámok borulnak föléje óriási szemfedő gyanánt?

Hosszú tudakozódás után rá talál a házra, melyet keres.

Bizony szegényes ház. Milyen szegénynek lehetnek azok, akik ilyen házban kénytelenek lakni?!

Utbaigazítás után kopogtat egy udvari szoba ajtaján.

Nem mondja senki, hogy „szabad.”

Benyit, s a szegényes szobában egy halavány, beteges kinézésű női alakot lát serényen dolgozni varrógépe mellett.

A szoba lakója észre sem veszi a belépőt. — Az ajtó nyíltát, a jövőny lépteinek zaját tüllármázza a kenyérfőző gép zakatolása.

Károly közelebb megy, s az a két vörös kéz, mely a gépen oly szorgalommal munkál, fájó emlékeket újít fel lelkében.

Szegény leány, ennek is olyan formátlanok, olyan vörösek a kezei!

A vörös kezek birtokosnője fölpillant...

Tekintete találkozik Károly tekintetével s az a két szempár némán, szótlánul olvad egymásba.

— Ily helyzetben kell önt viszonlátnom kisasszony? — töré meg a csendet Károly — Istenem! miért nem szólt, miért nem fordult hozzám bizalommal?

Olga zokogásban fojtja el fájdalmát. — Majd magához térve, elmondja közlekenyen, hogy atya halála óta, az elmúlt borzasztó 3 év alatt mennyit szenvedett, mennyi nélkülözésnek volt részese, mennyi kísértést kellett leküzdenie, hogy az érény útján megmaradhasson?

— Tekintsen a kezemre Károly! — Ezek mindent elmondanak önnek s most a vöröskezü munkás-

nőnek bocsásson meg azért a nagy bántalomért, amivel önt a könnyelmű, tapasztalatlan, szívtelen leányka egykor illette.

Károly pedig ajkához emelte a nyújtott kezét s esőlkéjában, könnyekben fűröszte meg.

Az új üzlet egyre nagyobb, szebb, dúsabb lett. De külsőleg is megváltozott.

A régi cégtábla helyére új került.

Két egymásba fogódzó vörös kéz van reá festve s a kép felett e fölirat.

„B. Károly és Olga fűszerkereskedése a vöröskezekhez.”

Valljon e sokat mondó címtábla nem-e a munka apothecisise?

A nőtlenségről.

Hogy a nőtlenség a mai kor társadalmi betegsége, — az elvitázhatalan. Emne betegségnek forrását ha keressük, azt találjuk, hogy az ok úgy a politikai mint a társadalmi viszonyokban rejlik, de még a férfi és nőben is feltaláljuk az okot. Ez okot, illetve betegséget nem csak hogy orvosolunk, de kiirtanunk is kell. De hogy e betegség ellen hathatós gyógyszer használhassunk, a tulajdonképi okot kell megismerünk, mert csakis így használhatjuk a sikeres orv. és gyógyszereket.

Csak kevés ideig kell kutatnunk, már is megtaláljuk az első rügőt, mely a betegséget előidézte — a társadalmi viszonyokban; mert ugyanis, midőn a fiatal ember pályát választ, hogy célját elérhesse, hogy existenciáját biztosíthassa, s hogy igazán ember lehessen — ifjúkorának legnagyobb részét s illetve legszebb éveit kell a tanulmányoknak s a nagyon is komoly gondoknak feláldozni, — s ha pályáját bevégezte; az előbbi küzdelem és gondok nem hogy fogynának, de sőt nagyobb mérvben igénybe veszik, mert bárhova fordul is tanulmányaihoz mért állást keresni, mindenütt a vetélytársak százaít lel, s ha az ég nem áldotta meg a mai korleghatalmasabb fegyverével: a protegio és protektorral, úgy bizvást éveken keresztül várhat a míg Fortuna istenasszony, véletlen jó kedvében segélyére lesz és elérni enged neki egy célt, hogy megélhessen.

Ilyenkor kell csak aztán komolyan gondolkozni úgy, hogy a nőülésre — a sok rázkódtatás után — nem is gondol.

Ifjúkorát pályájának, férfikorát a gondoknak és küzdelmeknek áldozta fel, s most — midőn már kora hanyatlani kezd — gondolhat csak a nőülésre; de majd ismét visszaríad azon gondolatról, hogy leendő gyermekeinek nevelése bizony már-már aggkorába esik.

Kérdem, a józan gondolkodású férfi, nem-e tolja előtérbe a fentit, s nem-e nehéz tusa után — a természet ösztöne következtében — adja fejét a nőülésre s ezzel kapcsolatban a család alapításra? — Ez nagyon természetes, mert ha a fiatal ember minden biztos jövő nélkül lép a családi életbe, a legvakmerőbb lépést követi el, — mert sem magának, sem családjának nem képes a kellő módot megadni, s így életét megkezeiiti nevének jogos szemrehányása és panasza; de meg a jólelkű ifjú kell, hogy felgondolja ez eshetőséget, mert pusztán szerelemből lepi a házasságba — minden egyéb a megélhetést biztosító alap nélkül, — oly tény, melyet az illetőnek megbecsületi egyáltalán nem lehet, s nem szabad, mert a szerelem, igaz, hogy fotényező a családi életben, de mert ez csak fogalom, kell, hogy ha e szeretetet teljességében élvezni óhajtjuk, legyen meg hozzá az anyagi is, mert a szeretet nem egyéb, mint fászer az anyagi jólétnek.

Másik oka a nőtlenségnek a politikai viszonyokban rejlik, mert ugyanis, számtalan fiatal ember, ha már megalapította jövőjét, a hadkötelezettségi félelem miatt, tartózkodik a házasságtól, mert arra gondol, hogy a hosszú 12 évi kötelezettség alatt — különösen a mai zavaros világban — ép akkor hívhatják be a hadsereghez, midőn háboru üt ki, s akkor neki nejét és gyermekeit el kell hagyni és odavetni magát a bizonyosabb halálnak, mint a bizonytalanabb életnek; nejét és gyermekeit, kiket előbb kényelemben tartott, a rideg sorsra s a keserű nélkülözés tájdalmaira bízni. Még a netáni nyugdíjra való kilátás mellett sem kecségető a nőülés a józan gondolkodású férfinél, mivel a nyugdíj semmi körülmények között sem lehet oly összeg, melyből, ha esetleg több gyermeke van — gond nélkül élhetnének.

De van még egy ok a fiatal embereknél, mi szintén befolyással van a nőtlenségre: ez pedig a mai elkoresosodás, a dévajtság; mert ma a fiatal emberek jó része annyira kitombolja magát, miszerint érzéketlenné lesz a családi élet örömei iránt, és megkedvelve a mindentől való függetlenséget, lemond a nőülésről. De ez nem is lehet másként, mert az ily tombolások közepett elveszti az ifjú egy testi mint szellemi rugékonyságát s a szerelemhez vonzódását és egyedül az anyagi élvezetek tönjéne, nem gondolva az életmód siralmas jövőjére.

Mint említém, a nőtlenségnek okai maguk a nők is. — Itt már mélyebben és behatóbban kell kutatni az okhoz fűződő okokat. Már a nevelésnél kell figyelemre méltatnunk a nőt; mert különösen a nőnél — a neveléstől van függővé téve annak természete. Ma napság pedig a tulajdonképi jó nevelést nem igen találjuk fel; mert a nőt ma leginkább a társadalom legvéresebb fekélye — a fényűzés, pompa-vágy és urhátság uralja, s ez óriási igények szintén nagy hatással vannak a nőtlenségre. Mar a nőülni készülő fiatal ember látva az általa ki nem elégíthető igényeket, visszalép, mert belátja, hogy a mai szegény nő vágyait, még a gazdag férj sem volna képes kielégíthetni.

Legszebb erénye a nőnek a rendes házasság iránti szeretet, s legszebb hivatása a nőnek férjét nyájasságával, vigasztalással, tette serkenteni, hogy a házi szükségletek — a pompa és fényűzés kizárásával — gond nélkül fedeztethessenek; szép szavaival, szeretettel erőnti a férjbe a gondok terheit elviselhetni. Ezt minden nő megteheti; s ha ezt teszi, úgy bizvást számíthat arra, hogy férjét nem fogja semmitéle erő a családi tüzhelyen túli élvezetekbe ragadni.

A férfi, ha nőül, nemcsak a szerelemnek hódol,

hanem menedéket keres a nőnél, hogy legyen, ki a gondokat megossza vele, s ki nyájassága és szeretetével folyton új erőt kölcsönöz belé még akkor, ha érzi, hogy fárad; mert az megdönthetetlen igazság, hogy az ügyes nő szelidségével képes magához bilineselni még a legszigorubb férfit is úgy, hogy az valódi bálványt ismer nevében. De soha sem szabad a nőnek a férj netáni félrelépéseit semmitéle perlekedéssel megtorolni, hanem helyette inkább ragaszkodást tanusítani s akkor a cél — ez ügyes tapintat által el lesz érve.

A nő legyen valódi anyja gyermekeinek, oktassa, tanítsa ő maga, s ha a férj ezt látja, úgy még inkább tudja szeretni nejét, — mert nincs széles e világon elbájozóbb jelenet, mint a valódi anyát gyermekei körében látni. Az ilyen nő megveti a fényűzést és egyedül családjának él.

Mint hogy pedig az említett okok közül leggyökeresebben orvosolható az utóbbi, azért az anyának kell oda törekedni, hogy kiűzzék leányaikból a fényűzés, pompa és urhátság vágyát és oltásá beléjük a házasság szellemét; tanítsák m-g, miként kell nőnek, feleségnek és anyának lenni, s akkor leányaik önmaguktól fogják megtanulni, mint kell a férfiakkal bánni, minek hogy eredménye lesz a házasság férfiakkal szaporodása: el sem vitatható, mert — mint említém is — a nők túlkövetelményeitől tartanak a férfiak, s ezért maradnak agglegények, míg ha látják, hogy házias, egyedül a családi boldogságért elő nőket ismernek, örömmel nőülnek azok is, kik különben lemondtak erről.

Dreiszigler Kálmán.

Szinészet.

Hétfőn a „Kisasszony feleségem“ előadása eddig a legjobb volt, mit ez időnyben a társulat operettben bemutatott. Enyvári Saroltában nagyon kedves Marjolaine-t láttunk. Eneke, játéka, egyaránt gondos és kitűnő volt. A többi szereplők is jól megállták helyüket.

Keddén Scribének „A női harc“ című közönségünk előtt egy korábbi színtársulat itt léte alkalmából ismeretes kitérő vigjátéka került színre előadással, mely bármely elsőrangú vidéki színtársulat becsületére válnék. A szereplők közül Tokés Emília Autreau grófnőt, Prielle Kornélia művészi játéka emlékeztető routine-nal, Vavra Emília Villgontier Leonard az ifjú kedély ellenállhatlan bájjával és közvetlenségével, s fiatal pályájának dícséretére való alakító tehetséggel mutatták be. — Rónaszéki (Grignov Gusztáv) komikus játéka ezuttal sem vesztette el hatását s a közönséget folytonos jó hangulatban tartotta. Mindazonáltal azon nézetünknek kell kifejezést adnunk, hogy komikus játéka mitsem vesztené hatásából, ha külső megjelenését illetőleg — előkelő egyének általános szerepekben, az elegancia és divat igényeit jobban szem előtt tartaná.

Szerdán: a „Fatinica“ operettét adták. Ebben Fatinica pajzán és a hercegnő szende szerepei Erdélyi Mariettánál és Enyvári Saroltánál jó kezekben voltak. Mindkettő oly ténen mozgott, melyen képességeiket legtermészetesebben és legelőnyösebben érvényesíthetik. Enyvári Saroltát egész megjelenése, lágyabb és érzéses hangja határozottan a szende szerepekre utalja; viszont Erdélyi Marietta ily szerepekben sem tagadhatja meg más szerepekre termett temperamentumát.

A közönség nagy érdeklődéssel fogadta a két primadonna együttes fellépését, kik a nekik való körben mozogva, valóban élvezetes estét nyújtottak. Enyvári Sarolta fekete toalette-jében bajost mutatott.

Breznay a szerelmes vén tábornokot elég jól alakította, de éneke nem volt élvezhető.

Csütörtökön Benedix „Dr. Wespe“ című 3 felvonásos vigjátéka nyitotta meg az arénái előadások sorát. Mielőtt ezen előadásra áttérnénk, elismerésünket kell kifejeznünk az igazgatónak, ki sem költséget sem fáradságot nem kímélt, hogy a közönségnek oly arénát bocsásson rendelkezésére, amilyent még egy színtársulat sem produkált Zomborban. Az aréna tágas, minden tekintetben célszerű berendezésű, sőt az esztétikai igénynek is annyira megfelelő, amennyire az adott viszonyokhoz képest kívánni lehet. Egyet azonban figyelmébe ajánlunk az igazgató urnak és pedig saját érdekében, hogy a közönséget szakadatlan mindennapi előadásaival ne merítse ki, mert aztán könnyen megcsik, hogy némely előadás a bérlelőknél kívül nem kap közönséget. — Kivánatosnak tartanók ezenkívül, ha az igazgató az érzelgős és erőszakolt bonyodalmu német színművek helyett, melyek közönségünknek kevéssé mulattatják, kiválóbb francia színművekkel és vigjátékokkal (milyen például a „Női harc“, „Ahol unatkoznak“ stb.) állítaná ki repertoírját. Ily érzelgős hangulattal és erőszakolt bonyodalommal van megalkotva, vagy igazában megcsinálva Benedix fentemlített három felvonásos vigjátéka: egy korábbi évtizedbe illő iránydarab. Dr. Wespe álnevének három emberre való átruházása és a Zündorf család tagjainak éppen ezen három álnevet egyénnel és ezeken kívül a valódi Wespevel való összehasonlítása: a darabnak egyedül s mondhatni erőszakosan kötött csomóját képezi, mert az ily eshetőségek meglehetősen valószínűtlenek. Ehhez járul a darabban sokszor ismétlődő érzelgős dictio, társadalmi és irodalmi kérdéseknek szükséges felüli előtérbe helyezése, mely körülmények eléggé indokolják azon kívánalmunkat, hogy az igazgató ur az élénkebb bonyodalmu és a közönséget valóban jobban mulattató darabokból válogasson. A darab ezen gyengéi dacára a szereplőknek meglehetősen sikerült a közönséget mulattatni; így nevezetesen az ál Wespek (Adám, Wespe inasa) legsikerültebbjét Rónaszéki páratlan komikummal mutatta be. Vavra Emília a nőemancipáció előharcosa ként szereplő Zündorf Erzsébet szerepében, mely nagyon nem illik temperamentumához, kiváló tehetségének ismét nem egy jelét adta s a közönséget meggyőzte arról, hogy ne csak a nő, hanem férfi-toiletteben is kitűnő izlése van. A többi szereplők közül Breznay (Zündori bankár) Breznayné (Theudalinda költőnő) érdemelnek említést.

Pénteken, szombaton és vasárnap a népszínház közkedveltségű primadonnája Hegyi Aranka k. a vendégszerepelt az arénában, s a közönség két év előtti kedvencében újra gyönyörködhetett. „Boccaccio“ban, „Kis herceg“ben és „Az igmándi kispap“ban

lépett fel, s bár hangja kissé gyengének bizonyult — mely körülmény egyébként az arena tökéletlen akusztikájában is lehetne részben magyarázatát, mindazonáltal finom árnyalása, természetes játéka, elegáns mozdulatai és rendkívüli kedvessége azon feltevése jogosítanak bennünket, hogy a művésznőre a lehető legfényesebb pálya várakozik. A közönség sem fukarkodott tetszésének díszes csokroiban és számtalanszor ismételt viharos tapsokban kifejezését adni. — Meg kell még említenünk, hogy Enyvéry Sarolta Boccaccio Fiametta szerepében az előadás sikeréhez jelentékeny mérvben járult hozzá, s a közönség bizonyosan szívesen vette volna „Kis hercegben” is a társulat primadonnái egyikének közreműködését. Valamint nem feledkezhetünk meg Pajor Agnesről sem, ki csinos alakjával és rokonszenves egyéniségével a „Kis herceg” zordafejedelménél kedvesen alakította.

Hirek.

Kiallítás értesítő. A kiállítás — mit sokan tán még nem tudnak — a vasutal szomszédos Szemző telken és folytatólag a Balázs-féle funduson helyeztetik el. Száz lóra és vagy kétszáz kis gépre már kész a hely. A kocsmát Kamocsay Lajos jőnévű fiatal vendéglős nyerte el. E célra és irodánál a kiállítási tér közepén levő Balázs-házat sikerült kibérelni. Jövő számunkban részletesen szólunk e fontos közéleti mozzanatról.

Bermálás. Lichtensteiger Ferenc, típazai felszentelt püspök ur f. hó 7-én Csávoynon, 8-án Bikityen és Borsódon, 9-én Garán, 10-én Rügyicán, 11-én Szanisón, 12-én Ns-Milititsen, 13-án Csonoplyán, 14-én Kornyaján, 15-én Kupuszínán osztotta ki a második szentséget. A fogadtatás mindenütt ünnepélyes és a ritka ünnep méltóságának megfelelő volt. Kivált Milititsen emelték a nap fényét a főispán és alispán urak s városunknak több oda rándult kitűnősége, u. m. Br. Podmanitzky jószágkormányzó, Széchenyi tiszki elnök, Dobák ügyész, Czifrusz tanfelügyelő, Latinovits ker. szolgabíró, és Szemző Gyula a kornyajai keület országos képviselője. Ez alkalommal a püspök úr még 16-án Monostorszegen, 17-én Bezdánban, 18-án Koluthon, 19-én Gákován és Krusevlyán, 20-án Béreghen, 21-én Szántován, 22-én Dautován, 23-án Csataalján, 24-én Baracsán, 25-én Bámmonostoron fog bérmálni.

Városi közgyűlés. 1. Választás. Miután az életbe lépendő kvalifikáció-törvénynek megfelelő pályázó csak egy jelentkezett, egyhangulag megválasztott Maximovits Szilárd ügyvédjelölt Irnokká Kapdemort György, két éves ingyenes gyakornok választatott meg. 2. A belügyminisztérium leküldi a f. évi költségvetésről kiegészítés, illetőleg az általa nem engedélyezett fizetésemelések törlése végett. Ennek alapján a f. évre 30% helyett csak 28% pótdadó lesz beszedendő. 3. A templomok gondozása, mint a közönséget érdeklő mozzanat, ezúttal kizárólag a városi kapitányság felügyelete alá kerül. 4. A kéjtelepekre és köztisztaságra vonatkozólag alkotott szabályrendeletek azért halasztottak egy külön célú rk. közgyűlésre, mert más rokon tárgyakkal kapcsolatosan célszerűbben lesznek elintéztetők. 5. A zombori állat- és gépkijelöltés céljaira Barthal József egyhangulag elfogadott indítványa értelmében 300 ftt szavaztatott meg. Tekintve városunk pénzügyi viszonyait, e szép ajándék a közgyűlés fentkölt gondolkodásáról és tapintatos közérzékéről tanusodik.

Újvidéken Palacsánin Stévo Lucsis Simát, kit anyjával szerelmeskedve talált, első ingerültségében fejszével agyon sujtotta. A törvény kezében van.

Fölmerült téves hírek helyreigazításul kijelentjük, hogy Pribil Ernő ügyvéd ur, a megírult árvaszéki ügyészi állást is ellátja ugyan, de főispáni titkári hivatalát egyidejűleg szintén viseli.

Tüz. Nagy vaklarmát csaptanak szombaton pont 12-kor a város háztéren. A Galló-ház kéményében gyuladt ki a szurok. Ot perc alatt hirtelen volt. Egyéb baj nem történt, a kéményseprők kivált emeletes házaknál, hol a gazda nem maszhat föl a kéményt vizitálni, lelkiismeretes pontosságra szoritandók.

Inastrefa. Egy újvidéki kovácsnásnak kedve szottyant kirandulni nagynénjéhez Kátyra Kapta magát, felkapott egy káposztásnak üresen álló talyigájára és elhatározta nagynénjéhez. Az kigyóntatván belőle a jármű illetékességét, foladta a helyi bírónak, ki is a sülvölvényt becsukta. Ez azonban a szellős börtönből kibújts vágatott, mint Don Carlos a Rosinanten mindaddig, míg az újvidéki rendőrség a síhedert és a talyigát a két illetékes gazdának vissza nem szolgáltatva. A lakólat a házi igazságszolgáltatás borjűkötelkődékesze szerint folyt le.

A t. c. szülék és gyámokhoz a budapesti állami középpartanoda igazgatóságától. Hogy azon iparos tanoncok és segédek is — akik régebben valamelyik középpiskolának csak két-három osztályát végezték s azóta gyakorlatban vannak — belphessenek az állami középpartanodába, felkéretnek a t. c. szülék és gyámok, hogy a felvételi vizsgát illető felvilágosításért mielőbb sziveskedjenek az igazgatósághoz fordulni, hogy az érdekeltek a jövő tanév elején tartandó felvételi vizsgára kellően elkészülhessenek, mert csak sikeres vizsga alapján vehetők fel.

E hó 17-én szerdán teljes napfogyatkozás lesz, de csak Afrikában s a kaspi tengeren fog egészen látszani; nálunk Zomborban reggeli 7 órától 9-ig nem látunk majd... amit nem látunk.

Verbászra r. k. lelkészé biboros érsekünk Turnovszky Rezső pr.-sz.-iváni káplánt nevezte ki.

Új templomok. Tovarisován már úgyszólván teljesen elkészült, Verbászra pedig a bibornok érsek bőkezűségéből még az idén kezd épülni templom.

Újvidéken Hengl Adolf az iskolai gyerekeket a selymentenyésztés okserű kezelésére okta gátja. Ezt a hasznos és mulatságos tréfát minden tanító megengedhetné magának.

Zentán Kocsis István csavargó, rajta fogatott, hogy eladta Páncél József szabadkai városi érdecsnek 5 db. disznáját; mit hogy tehesen, előzőleg azokat ellopta.

A r. k. temetőben eddig derűre-borúra váltzott

kiki sírhelyet. ahol s amekkorát tetszett neki. A folyó tavaszon azonban amennyire a sírok rendetlensége engedte, szép utakat hasítottak szokat sokat igéro, apró fákkal ültették be. A bejáratnál egy egész új és csinos síremléket pillantottunk meg, Korits Gáspár volt városi polgárnak és háromszor országos képviselő meg ne-jének Kekezovits Teréznek emlékére emelte „vigasztalhatlan leányuk Kórits Eszter”. Az emléken a következő szép sírat olvasható:

Szent nekem itt a fű, szent nekem itt a hant:
Édes jó szülem porladoznak alatt;
Oltár e sírhalom — emléküik itt áldom,
Míg hozzájuk szolít irtalmás Megváltóm.

A helybeli fögymnasiumon az érettségi vizsgálatok jövő hó 9-10-én Mészáros Nándor kir. főigazgató elnökléte alatt fognak megtartatni.

Alapszabály megerősítés. Az első gajdobrai temetkezési egylet alapszabályai a belügyminisztérium által a bemutatási záradékkal elláttattak.

A Ferenc-csatorna legmagasabb (maximális) vízarszabályzata. A) Öntözésre. I. Másodpercenként 1 liternyi vizugárért (mennyiségért), mely akár szakadatlanul folyva, akár ezen mennyiségnek megfelelő adagokban időszakonként szoigáltatik ki, fizetendő 100 literig: a) a nyári időszakban (apr. 1. szept. 30.) literenként 14 ftt. b) a téli időszakban (okt. 1. márc. 31.) literenként 70 kr. II. Másodpercenként 1 liternyi vizugárért (mennyiségért) fizetendő 100 literen felül: a) a nyári időszakban (apr. 1. szept. 30.) literenként 12 ftt. b) a téli időszakban (okt. 1. márc. 31.) literenként 60 kr. III. Ha az öntöző vizet az illető vízhasználnak emelni kellene, a fentebbi díjtételeknek 4 méter magasságig való felemelés mellett fele, még magasabbra való emelés mellett csak negyede fizetendő. — B) Leecsapolásra. IV. Az öntözött területekről lecsapolt viznek a társulat csatornájába való bebecsátásáért díj nem fizetetik. Egyéb területekről lecsapolt vizet bebecsátásáért: a) ha a terület fekvése olyan, hogy arról a víz a csatorna bármely vizállása mellett bebecsáttható, egy egész évre hektáronként 3 ftt. (kat. holdanként 1 ftt 73 kr.) b) ha pedig az illető terület tulajdonosának a vizet még emelni kell, hogy a csatornába befolyhasson, egy egész évre hektáronként 1 ftt 50 kr. (kat. holdanként 87 kr.) fizetendő. — C) Határozmányok. I. A vizkivétel másodpercenként 10 literrel 100 literig terjedő vízmennyiségű időszakos (vizforgóra beosztott) vagy folytonos lehet. Azon vízvezető között, a kik a megvett vízmennyiséget időszakonként kívánják felhasználni, a használati sorrendet, illetőleg vizforgót (ruota) a társulat állapítja meg. Másodpercenként 100 literen felül időszakos vizkivétel nem követelhető. 2. Víz mérő-készülékkel el nem látott szabad nyílások csak kivételképp engedtetnek meg, s a társulat felhívására tartozik a vízvezető az ily nyílásokba a társulat által előírt mérő-készüléket alkalmazni. 3. A vízmennyiség tizel osztható számú literekben szoigáltatik ki, 10 liternél kisebb vízmennyiség eladására a társulat nem kényszeríthető. 4. Az öntöző díjak két egyenlő részletben és pedig a nyári öntözésért április és július 1-én, a téli öntözésért október és január 1-én előre fizetendők. A lecsapolási díjak mindenkor egészben előre fizetendők. 5. Ha valaki a fentebb megállapított legmagasabb árakat fizeti az öntöző vizért, azt maga teljesen felhasználhatja vagy másoknak eladhatja, épen úgy annak csurgalékával is tetszés szerint rendelkezhetik, ha azonban a vizet már beeresztette a társulat valamely csatornájába, ahhoz minden további jogát elveszíti. Kisebbszabás mellett a társulat a vízhasználókkal a csurgalékre nézve szabadon egyezkedik. Ezek beeresztéséért a társulati csatornába a birtokos külön díjat nem fizet; ha azonban a birtokos az öntözött területeken kívül még más területeket is akar lecsapolni, ezt csupán a társulat beleegyezésével teheti, mely esetben az ekként mentesített területéről lecsapolt viznek a társulat csatornájába való bebecsátásért a fentebbi árszabályban megállapított díj fizetendő. 6. A magánosoknak öntözési és lecsapolási berendezéseiről és a mérő zilipekről készített tervezeitei, a munkálatok megkezdése előtt jóváhagyás végett a társulathoz három példányban (1870. évi XXXIV. t. c. 2. szakasz engedélyokmány 4. szakasz g) pont utolsó bekezdés) beterjesztendők. Egy példány közülük oly záradékkal látandó el, miszerint az illető birtokos a fenálló vízarszabályzatot és határozmányokat ismeri és magát azoknak aláveti. A Ferenc-csatorna társulat fentartja magának az egysesekkel szemben a terv szerint való vízhasználatnak mindenkor ellenőrzését. 7. A csatorna oldalán fekvő külső (viz-beeresztő) tiltó táblák kezelése csupán a csatornai személyzetet illeti. 8. Minden, a csatornai víz ki- vagy beeresztésénél előforduló viszszaelések, nevezetesen a külső tiltó táblák állásának önkényes megváltoztatása, vagy pedig a zilipen, vagy a mérőkészüléken elkövetett módosítások esetén a Ferenc-csatorna társulat ugy az öntözést, mint a lecsapolást a csatorna-török rögtöni elzárásával beszüntetési s ezenfelül jogosítva van bírság fejében a közmunka- és közlekedésügyi m. k. minisztérium által 1872. évi július 14-én 11,544. sz. alatt jóváhagyott Ferenc-csatornai hajózási rendszabályok 44 §-ának értelmében az áthágás mértékéhez képest az egész időszakra eső díjnak 3-szorosát rövid időn beszedni. 9. A vízhasználatot vagy lecsapolást élvező birtokosság mindenemű panaszra, akár a vizkiszolgáltatást, akár a lecsapoló zilipek kezelését illetőleg, első sorban magának a csatorna-társulatnak jelentendő be és csak a mennyiben ott kiegyelvezést nem találva, terjesztendő fel a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez végl-ges határozat végett. 10. A Ferenc-csatorna társulat fentartja magának, hogy — a szükséghez képest — ezen árszabály és határozmányok módosítását a törvényben kijelölt módon kieszközölhesse.

Tegnaptól kezdve Szabadka és H.-M.-Vásárhely között omnibusz vonatok forognak Szabadkára érkeznék: d. e. 10 órakor, este 9-kor, Szabadkáról indulnak reggel 1/6-kor és 1/5-kor d. u.

A palánkai járásbíróság jó gyakornokot keres. Zentán Czinner Dávid, Újvidéken Schnell Vince kereskedő fizetésképtelenné jelentkezett.

A zombori egyházközség f. hó 18-án d. u. 5 órakor a városba nagytérben ülést tart. Csodálatos, hogy ezen e hasonló ülések, melyek az egész közönséget érdeklik s melyek iránt az érdeklődést a

közérdek szempontjából minden áron fokozni kellene, nálunk soha ki nem hirdettetnek. Ez is egyik oka annak, hogy egyházi és iskolai ügyek iránt nálunk oly elrémítő nagy a közöny.

Beküldetett. A szabadkőművéség lényege, alapelvei, történeti fejlődése, szervezete és feladatai, különös tekintettel hazai viszonyainkra. Kijadja a magyarországi szabadkőműves nagypáholy. Ára 30 kr. Budapest, Aigner Lajos bizománya. — Ily cím alatt az imént igen érdekes röpirat jelent meg, a melyet, miután az a szabadkőműves-nagypáholy cége alatt kerül nyilvánosság elé, ugy kell tekintenünk, mint a magyarországi szabadkőművesek hivatalos nyilatkozatát. Célja az, hogy eloszlassa a szabadkőművéséggel felől hazánkban uralkodó téves nézeteket és a szabadkőművesek iránt különböző oldalról táplált előítéleteket, hogy kimutassa a szabadkőművesek ellen emelt vádak alaptalanságát, és igazolja azokkal szemben a szabadkőműves szövetség létjogosultságát. — A „Bevezetés”-ben elő van adva a szövetség célja, mely röviden összefoglalva abból áll: a humanizmus gyakorlása, a felvilágosodás, az erkölcsiség és a jólét terjesztése által a lehetőségig megvalósítani az emberi nem boldogságát. Rövid történelmi visszapiantás után, mely a szabadkőműves-szövetség eredetét és fejlődését tárgyalja, a röpirat főbb vonásaiban ismerteti a szövetség szervezetét és tagok fölvételének módozatait. Majd áttér a szabadkőművesek ellen emelt főbb vádak cáfolására. Az állam és egyház-ellenes törekvések vádjával szemben a többi közzött arra utal, hogy a szabadkőművesek mindenkinek hitét és valódi meggyőződését tiszteletben tartják, hogy politikai és vallási kérdések vitatása a szabadkőműves-páholyokban el van tiltva, s hogy épen azon országokban, a melyekben a szabadkőművéség a legmélyebb gyökereket verte, mint Angliában, Németországban és Svéd-Norvégországokban maguk az uralkodók és az uralkodóház tagjai állanak a szövetség élén. — Szint-ugy kimutatja a cosmopolitizmus vádjának alaptalanságát is. — A túlzott titkolódzás vádját illetőleg megjegyzi, hogy a szabadkőművesek ma már esküjükkel és főleg a fölismerés szolgálati alakszerűségeket, jeleket és jelszavakat tartják titokban, ezt pedig netalán vizsgáló megakadályozása teszi szükségessé. Végül a röpirat előadja a szabadkőművéséggel jelen állapotát hazánkban, és utal azon feladatokra, a melyeknek megoldását a magyarországi szabadkőművesek maguk elé tűzték, valamint felsorol néhányat azon intézmények közül, a melyeknek létesítése közvetve, vagy közvetlenül szabadkőműveseknek köszönhető. Ilyen a népoktatási kör, az erkölcsös ponyvairodalom-vállalat, a rabsegélyező-egylet, a hajléktalanok menedékhelye, a fővárosi szeretetház, népkönyvtárak stb. stb. — Ajánljuk a röpiratot mindazok figyelmébe, a kik a szabadkőművéséggel iránt alapos tájékozást óhajtának maguknak szerezni. — (Ezt nem a szerkesztőség csehbéli tagja írta; épen azért e nálunk is kiserítő kérdésre visszatérünk. Szerk.)

Újvidéken még ez idén fog selyemfonó műhely állittatni.

A g keleti egyházi zsinat f. hó 15-én nyílt meg. Ezen fog a bácsi és temesvári püspöki szék betöltése iránt kijelölés tétetni. Az utóbbi székre Brankovits György zombori esperes van hir szerint kiszemelve.

Majalist rendezek f. hó 24-én szerdán, a r. k. elemi iskolák tanító; kívánatos, hogy a szülők a kisgyermekeknek ezen örömnapot necsak vigga és élvezetessé, hanem éber figyelem és gondos szemmel tartás által veszélytelenül is tegyék.

Váltóhamisítás. Trebitser Zsigmond gyöngyösi kereskedő váltóhamisítási bűnyűgét tárgyalta folyó hó 12-én a budapesti királyi fenyítő törvényszék. Trebitser március 17-én két darab egyenként 1200 fttől szóló s nagybátyja Kaufmann Simon zombori lakos nevére hamisított váltót akart Heidelberg Armin gyöngyös. pénzüzérnél értékesíteni. Heidelbergnek agályai támadtak az aláírások valódisága iránt s táviratozott Kaufmannnak, kitől azon választ kapta, hogy az aláírások hamisak. A távirat folytán Trebitsert le tartóztatták, a vizsgálat befejeztével azonban ismét szabadlábra helyezték. Vádolt töredelmesen bevallotta tettét. Bartók kir. alügyész vádlottat a btk. 401. §-ába ütköző magánokirat hamisítás büntetésében kéri bünyök kimondását s szigoruan megfenyíteni. Dr. Virágh Mór védőügyvéd a váltótörvény 3. és 6. §-aira való utalással bizonyítani igyekszik, hogy a coupus delicti képező váltók — miután azokon csupán az összeg és az aláírások vannak kitéve — nem tekinthetők oly okiratoknak, melyekből váltójogi kötelezettség származik. Ő védettje bünyeselekményében csak csalási kísérletet lát, ez alól pedig felmentendő azért, mert a panaszos a vádat visszavonta. A törvényszék Trebitsert a btk. 401. §-ába ütköző magánokirathamisítás kísérletének vétségében mondotta ki bünyök s tekintettel az enyhítő körülményekre, 3 havi fogságra ítélte. Vádolt s a kir. ügyész felebbezték.

Új zeneművek. Tábornok és Parsch nemzeti zenemű-keskedésében megjelent. Legkedveltebb népdalok, melyek Almásy Tihámér „Milimári” pályanyertes népsziművében énekelletnek. Enekhangra zongorakísérettel alkalmazta Aczéi Kálmán. Ára 1 ft.

Irodalom. A bajavidéki r. k. tanítóegylet Fonvó Pálnak „az I. orsz. tanítógyűlés” kath. szempontból” című 6 folió ives jelentésére 40 krral megrendelést hirdet.

„A budapesti Munkácsy-ünnepélyekhez” Magyar Rhapsodia, zongorára szerző: Liszt Ferenc. Ára 1 ft 50 kr. Kijadja: Tábornok és Parsch Budapest. A t. c. zeneközönség a fentebbi címen, egy kiváló műbecsű zenemű birtokába jut. Liszt Ferenc ezeltől mintegy 30 évvel írta, és tette közzé egymásután 15 magyar Rhapsodiáját, melyek már az egész művelt világon ismertek és el vannak terjedve. A szóban forgó mű, folytatása azoknak, s így könnyen érthető, miszerint annak megjelenése iránt az egész zenevilág a legnagyobb érdekléssel viseltetik.

A belügyminister körendeletileg utasította a törvényhatóságokat, hogy magukat illetékeseknek tartsák oly egyletek felügyeletére is, melyeknek alapszabályai nem belügyministeri bemutatási záradékkal láttattak el, hanem a kereskedelmi törvényszék által hagyatnak jóvá. S ha ilyenekben törvényellenes üzelmeket vesznek észre, kötelességükben áll a közbelépés.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Cservenka, Orosz és Uj-Szivaci takarékpénztárnak Quiring József kormánypályai lakos ellen 1200 forint tőke s jár. követeléséből még hátralékos 537 forint 37 kr. tőke, ennek 1881. évi december 31-vel járó 6% kamatait és a jelen körvényi megállapított 18 forint 50 kr. és meg felmerülő költ. ség iránti ügyében a keményjai 620. sz. tíkvből 4 nevezett telek föld után kocsizott, a keményjai földkönyv 3317. hrsz. 6 hold 884 öl és 7711. és 7712. hrsz. 2 hold 220 öl alperes birtokában levő legelő-illetmény, mint nem telekkönyvezett, 800 fútra becsült ingatlanra az árverés elrendeltetvén; ugyanezen ingatlan 1882. évi július hó 16-ik napjának délutáni 3 1/2 órákor Kornyaja községében meg tartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron is el fog adni a következő feltételek mellett.

1. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan fönti becsárának 10%-át vagyis 80 forint készpénzben a kiküldött kezéhez letenni.
2. Vevő köteles a vételár két részletben és pedig az első felét az árverés napjától számítandó egy hét alatt, a második felét ugyanazon naptól számított két hónap alatt minden egyes vételár részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az 1881. évi 39425. szám alatt a bírói letétek kezelőjére néve kiadott rendelkezésben meghatározott módokat mellett a zombori m. kir. adó mint bírói letéti pénztárnál letétetni; a bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.
3. A tulajdonjog bekebelezése illetve feljegyzése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni. Az átruházási költségek és árverési naptól fogva az adó is, vevőt terhelik.
4. A vevőnek vételi bizonyítvány az 1881. évi LX. t. c. intézkedései értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett t. c. 187. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.
5. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekeltektől bármelyikének kérelmére az 1881. évi LX. t. c. 185. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés alá bocsáthatni fog.
6. Végül felhívtnak mindazok, akik a fennjelölt lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, igénykeresetüket, ha pedig a vételárból kielégítési elsőbbséget igényelnek, elsőbbségi bejelentéseiket az első ízben kiadott árverési határozat előtt annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy különben igényeik figyelembe vételét nem fognak.

Kelt a zombori k. tszéki mint tkvi hatóságunk 1882. évi ápril 20-án tartott üléséből.

Széchenyi József,
kir. tszéki elnök

Valler Nándor,
kir. tszéki jegyző.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. év LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járási-birodalom 2430/1880. sz. végzése által a szántóvíz kir. kincstári uradalom részére Szemző János és neje szül. Sztrilich Izabella zombori lakosok ellen 12117 forint 37 1/2 kr. tőke, ennek s pedig 2248 forint 8 kr. után 1875. évi október 1-vel 3289 forint 69 kr. után, 1876. évi január 1-vel 3289 forint 69 kr. után, 1876. évi ápril 1-vel 3289 forint 69 kr. után, 1876. évi július 1-vel 3289 forint 69 kr. kamatait és eddig 76 forint 07 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 705 fútra becsült házi állatok, gazdasági eszközök, szoba-butorzatok s égyenletekből álló ingóságok nyilvános árverés újjan eladottnak.

Mely árverésnek a 2524/1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán Zombor városánál leendő esz-közlésére 1882. évi május hó 26-ik napjának délutáni 9 órája határidőit kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megfigyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladottnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban 1882. ik évi május hó 12-én.

Császár Gyula,
kir. bírói végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megyei Petrovoszelli községben úresedésbe jött adóvégrehajtói állomásra a pályázat ezenel kihirdetettik. Felhívtnak mind azok, kik ezen állomásra pályázni kívánnak, hogy bizonyítványokkal felszerelt folyamódványukat alólírottánál legkésőbb t. év május hó 25-ig annál bizonyosabban nyútsák be, mivel később beadott folyamódványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Ezen állomás havonkénti előleges részletekben évi 450 forint fizetéssel van egybekötve.

A magyar és szerb nyelv bírása okvetlen szükséges. Jegyzői vizsgával bírók előnyben részesítlnék. Kelt Petrovoszellón, 1882. évi május hó 6-án.

3—2
Berény Hugó,
közs. jegyző.

Foncière, pesti biztosító-intézet.

(1864-től 1879. év végeig „Pesti biztosító-intézet“ cég alatt.)
Budapesten.

Részvénytőkéje tíz millió forint aranyban.

A társaság díjtartalékai 2.800,000 forint
Évi díjbevételei pedig 3.000,000 forint.

A társaság igen mérsékelt díjak mellett nyújt biztosítást:

- a) **tűzkárok** ellen,
- b) **szállítmány-károk** ellen vízen és szárazföldön szállított javakra nézve;
- c) **jégkárok** ellen és
- d) az **ember életére.**

A biztosítási üzletre vonatkozó bármely felvilágosítással, készséggel szolgál

Himpfner József,

a »Foncière pesti biztosító intézet« főügynöke
Zomborban.

Belváros, Iskola-utca 212. szám alatt.

HIRDETÉSEK.

A budapest-zimonyi vasut első teherszállító gőzöse, mint annak idején jeleztük, f. hó 6-án megérkezett Szabadkáról-Körösrre. A város előjárósága igen szép ünnepélyt rendezett az alkalomból. Az egész környék reggeltől délutánig várta a vonatot, mely délután 4 órakor ért az állomásra mozsárgyúkk durrogása között. A Szabadkáról, Halasról sa környékbeli helyi-ékekből s a fővárosból érkezett vendégeket Benedikt Andor üdvözölte, mire Vári Szabó István balasi polgármester, Pertits Mihály szabadkai főkapitány s dr. Szilávy Olivér mondtak sikerült toasztokat. A bankettet tánc követte, mely másnap reggel ért véget. A vendégek egyúttal Petőfi születési házáat is meglátogatták. A vidék minden községe készül, hogy ünnepélyesen fogadja az első vonatot.

Uj zeneművek. Rózsavölgyi és társa budapesti zenemű kiadóknál megjelent: „Gyula csárdás“, zongorára szerző Farkas Miska, magyar zeneköltő. Ara 60 kr. Továbbá: „Kipikopi tyuhaj“, ropogós csárdás népdalokból, zongorára alkalmazta Nagy Zoltán. Ara 60 kr.

18548. sz. A földmivéls. ipar és kereskedelemügyi ministerium által közhírré tétetik, hogy mindazon tényészhaj szállítmányoknál, melyek a nevezett ministerium rendelkezéséből vagy közvetítése alatt, az általa kiadandó külön igazolványok mellett történnek, az összes hazai vasutakon mérsékelt szállítási díjtétel fog alkalmaztatni, mely darabonként és kilométerenként 0.26 krtban állapítottat meg, melyhez még a szállítási adó hozzá számítatik.

Folyó évi május hó 7-én egy megható családi ünnepélynek valánk szentanáni, mely méltó arra nézve, hogy róla e becses lapokban is megemlékezzünk. Vánsunk egy izr lakójának, ki hat tagból álló családját a nemes szívü emberek könyöradományából tartja fen, egyszerre két fia születvén, az egyiknek komaságát érdemes főjegyzőnk Stündl József úr és kedves leánya

Kornelia k. a fogadták el. E párját ritkító eset izr. körökben leirhatlan lelkesedést keltett. A keresztelési ünnepélynek az imaházban végett ritalis ceremoniái után a keresztelési háza gyűltünk, hol jegyző urunk bájos leányával együtt úgy nagymérvü adakozásaik mint irányunkban tanusított példás vendégszeretettük által magukat ki üntették. Bergl Emil néptanító.

Tarcánk írójától vettük a következő sorokat: Kedves barátom! Titelen jártam. Nyolc napot töltöttem ott, de úgy képzelm, mint ha nyolc pillanat lett volna. Régi igazság, hogy Bácska vendégszeretben az ország első megyéje. Aki ott sem képes magát jól találni, menjen kolostorba. Mióta elszakadtam Zomborból, nekem is jutott már eszembe, hogy unalomból beálló kapucinusnak. A jó titeliek azonban kiverték fejből ezt a bogarat. Nem mondom el: hogy mulattam én ott? Hisz ha azt írnam, hogy pompásan, fensségesen, feledhetlenül, szóval, ha együvé szedném is az alkalmazható lehangzatosabb szavakat, még akkor sem adhatnám eleven képét annak a néhány napnak. De annyit tudok, hogy én a titelieknek nagyon, de nagyon le vagyok kötelezve. A magammal hozott kedves emlékek viszonzást követelnek. Íróféle ember szívbeltartozását rendszerint írka-firkával szokta leróni.

Értesítés. A szabadkai magy. kir. állami tanító-nőképződeben a tanképesítő vizsgálatok f. évi június hó 18. és következő napjain fognak megtartatni, miről jelentkezők azzal értesítetnek, hogy keresztlevéllel, tanulmányokról, eddig folytatott pályájukról, erkölcsi viselkedéséről és testi épségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt folyamódványait június hó 1-ig Bács-Bodrogh m. kir. tanfelügyelőségéhez adják be. Szabadkán, 1882. május hó 5. Az igazgató-tanács.

Eltűnt a csolnaktól. Gerstner Károly bogojevai lakos halásmesterhez mult hó végén körülbelül 40 éves tisztességes külsejü ur jött, a ki csolnakázni akarván, e célra csolnakot kért kölcsön a halásztól, a

mit az, miután az idegen biztosítékul 10 frtot letett, rendelkezésére is bocsátott. A hlász aztán több óra hosszat hiába várva az idegen visszajövetelét, utána ezezett. Nemsokára meg is találta a csolnakot, de úresen és a víz szélén félig tele merülve. Miután azonban a csolnak közelében, a part homokjában lábnyomokat nem talált, valószínű, hogy az idegen vagy öngyilkosságot követett el, vagy a csolnak fölfordult és ő a vízbe fullt.

Kitüntetés. Ő felsége Szabadhegyi Sándor kolozsvári m. kir. jószágigazgatónak, kit apatini tisztartó korából nálunk széles körben ismernek az állami szolgálatban szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta és egyúttal Máramaros-Szigetre helyezte át.

A szabadkai kir. tszéknél egy aljegyzői állomás van üresedésben.

NYILTTÉR. *)

MATTONI-féle BUDAI KIRÁLY KESERÜFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt. István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest

15—10 Kapható minden gyógyszeriarban és savanyú z-kereskedésben.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üdítő ital,
kifünő hatásának bizonyult köhögésnél, gége bajoknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

BÁCS-BODROGH MEGYÉBEN

ALAKULT

KÖZSÉGGAZGYZÓI NYUGDÍJ-ALAP

1881-ik ÉVI

ZÁRSZÁMADÁSA.

Tétel-szám	Bevételek	Készpénz		Érték-papír		Tétel-szám	Kiadások	Készpénz		Érték-papír		
		ft	kr	ft	kr			ft	kr	ft	kr	
I.	1880. évi pénztári maradvány			64,120	79	I.	Nyugdíj járulékok fejében befolyt és pedig hátralékokban			2,591	20	
	1880. év II-od felére járó kamat	1,613	76				Folyó évi járulékokban			8,715	05	
	1875—1880. év végéig befolyt hátralékok	2,591	20				Gyümölcsözőleg elhelyeztetett	6,764	45 ² / ₆			
II.	Az előző években elhelyezve volt, s ez évben elhelyezett tőkék kamatai az I-ső felére	1,794	39	1,735	40	II.	Évi járadékok és pedig:					
	Folyó évi II-od felére járó, de fel nem vett kamat						Évi Kifizetett					
III.	Rendes és felemelt 1881. évre fizetendő nyugdíj járulékok és kiegészítési összegek	8,715	05	11,627	60		nyugdíj					
IV.	Különféle bevételek	220	96				ft	ft	kr			
V.	Gyümölcsözőleg elhelyeztetett			6,764	45 ² / ₆		1	Hankonyi Sándornének	400	400	—	
VI.	Az elhelyezett tőkéből a folyó kiadásokra felvé-	3,800	—				2	Bermüller Péternének	400	400	—	
	tetett						3	Kovács Józsefnek	400	400	—	
	Összesen	18,735	36	84,248	24 ² / ₆		4	Weinrich Lajosnának	300	300	—	
	Leszámítva a kiadások összegét	18,510	16	15,203	05		5	Létits Vazulnának	200	200	—	
	Az 1881. év végéveli vagyoni álladék kitesz	225	20	69,045	19 ² / ₆		6	Ivanits Istvánnak	500	500	—	
	és pedig:						7	Bene Antalnának	400	400	—	
	1. A zombori takarékpénztárban elhelyezett tőkében			63,362	24 ² / ₆		8	Horváth Istvánnának	200	200	—	
	2. A takarékpénztárban kezelt tőkék 1881-ik év			1,735	40		9	Mosovits Miklósnának	200	200	—	
	II-ik felére járó kamatokban						10	Jancsik Jánosnak	200	200	—	
	3. Hátralékos nyugdíj járulékokban:			1,035	—		11	Wlaskalits Gábornének	300	300	—	
	a) 1875—1880. évről			2,912	55		12	Poór Dánielnek	500	500	—	
	b) 1881. évről						13	Pukovits Józsefnek	500	500	—	
	Összesen	225	20	69,045	19 ² / ₆		14	Oltványi Sándor árváinak	500	500	—	
							15	Zányi Jánosnak	500	500	—	
							16	Szalai Józsefnének	500	500	—	
							17	Wlaskalits Tamásnak	300	300	—	
							18	Wuits Nicéphornak	500	500	—	
							19	Eiman Jánosnának	200	200	—	
							20	Rohonyi Károlynének	200	200	—	
							21	Keceli Mészáros Mihálynének	500	500	—	
							22	Kosztics Gábornak	300	300	—	
							23	Mosovits Miklós árváinak	500	500	—	
							24	Laucsek Mladennének	200	283	33 ² / ₆	
							25	Bratyevacsy Titusznának	500	494	—	
							26	Nikolin Lázárnak	200	200	—	
							27	Wundszám Sándornének	500	625	—	
							28	Schwartz Jenőnének	300	275	96	
							29	Gruda Jenőnek	500	291	66 ⁴ / ₆	
							30	Szakacsévs Jánosnának	200	206	57	
							31	Beyczy Jánosnának	500	377	06	
							32	Obrenov Porfirjának	200	116	66 ⁴ / ₆	
							III.	Összesen	11600			
							IV.	Oltványi Illés bácsi volt jegyzőnek 1872—1878		11,370	25 ⁴ / ₆	
								évekre befizetett nyugdíj járuléka kiadatott	373	60		
								Ugyanannak hátraléka leírásba hozatott		96	80	
								Az elhelyezett tőkéből a folyó kiadásokra		3,800	—	
								felvéttetett				
								A takarékpénztárból ez év folyamán felvett				
								összegek után nyert ellennyugtára felhasznál				
								nált bélyegekért				
								1880-ik évi könyvkötői munkákért				
								Összesen	18,510	16	15,203	05

Bács-Bodrogh megye pénztára

Zomborban, 1881. évi december hó 31-én.

Szalai Károl,
főszámvevő.

Bieliczky Gyula,
főpénztárnok.

Kleiner Fabián,
alpenztárnok.

IDEI TÖLTÉSŰ

mindennemű

az európai összes gyógyforrásokból

közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő

természetes

ÁSVÁNYVIZEK

kaphatók: **FALCZIONE GUSZTÁV** kereskedésében **ZOMBORBAN.**

A gráci 1881. évi országos kiállításán elismerési oklevelet nyert.

Üzletnyitási hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint itt helyben a főutcában MILLASSEVITS-féle házban egy a kor színvonalán álló elegánsan berendezett

uri kalap- s uri divat-üzletet

nyitottam. — Miután árucikkeimet a legelőkelőbb s legnagyobb gyárakból készpénzen vásároltam, mind olcsóság, mind finomság tekintetében, minden versennyel bátran szembeszállok.

Üzletemben a legnagyobb választéku férfi- és gyermek-kalap a legolcsóbbtól a legfinomabbig, fehér és tarka férfi-ingek, gallérok, kézelők, a legújabb divat szerint készített nyakkendők, selyem és vászon zsebkenedők, harisnyák Selyem esernyők, férfi-napernyők, pénz-, dohány- és szivar-tárcák, szivar-szipkák, séta-pálcák, illatszerek s minden a férfi szükséglethez tartozó cikkek kiváló minőségben szabott árak mellett kaphatók

Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását!

37-6

Tisztelettel

Müller Nándor.

Vétele és eladása

mindennemű

állampapírok, sorsjegyek, értékpapírok, részvények, elsőbbségi kötvények, ércpénzek stb.,

váltó-kiírás külföldi piacokra.

Igérvények minden huzáshoz.

Megbízok eszközlése a budapesti és bécsi tőzsdéken.

Tökeelhelyezésére különösen ajánlja az alólírt váltó-üzlet

a pesti magyar kereskedelmi bank 5°-os zálogleveleit,

melyek a legnagyobb biztonság mellett azon előnyt is nyújtják, hogy a jelenlegi árfolyam szerint, ha ki is huzatnak, veszteséget nem eredményeznek, és napi árfolyamon adatnak el.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

Budapest, Dorottya-utca 1. sz. (saját ház).

10-9

FÜRDŐMEGNYITÁS.

„PALICS”

tófürdő Bács megyében Szabadkáról ¼, Szegedről 4 mértföldnyi távolságban, az „Alföld-flumei” vaspálya állomás helye, posta és távirda-állomással,

MÁJUS HÓ 15-ÉN NYITTIK MEG.

A tóvíz főalkatrészei: szikhalvag, szénsavas szikléleg és szénsavas keseréleg.

Kitünő hatása van: görvélykór, csúsz, köszvény, aranyér, rástzkór, idült bőrbajok, szélhűdés, fej- és gyomorhajok eseteiben.

Rendkívüli és meglepő a hatás, melyet ezen fürdőhasználat a görvélykór minden ne-
meiben felmutat: görvélykórban szenvedő gyermekek, egy — legfeljebb két évad alatt teljesen felgyógyulva hagyják el az intézetet, minél fogva e fürdő azon szülőknek, kiknek gyermekei a mondott betegségben szenvednek, különösen ajánlatik.

Fürdőorvos: Dr. Szilasi Mór.

3-3

Kelt Szabadkán, 1882. ápril 25-én.

A fürdőbizottság.

1005. szám.
1882.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Ó Sztapár községében o. é. 500 ft évi fizetéssel egybekötött községi aljegyzői állásra leküldetés folytán pályázat nyitattik.

A választás 1882. évi május hó 21-én d. e. 9 órakor Ó-Sztapár községében fog megtartatni.

Pályázni ohajtók felhivatnak, miszerint t. Bács-Bodrogh t. e. megyék vizsgáló bizottsága által a jegyzői hivatalnak magyar, német és szerb ajku községekben leendő viselésére képesítettnek lett nyilvánítását és jó erkölcsi viseletet tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1882. évi május hó 20 ig, mint a választást megelőző napig, alólírt eljárásnál benyújtásák.

Ó-Sztapáron, 1882. május hó 7-én.

Brezsowszky Vazul,
jegyző.

Sztankovics,
bíró.

Árlejtési hirdetmény.

Tatabáza községében Bács-Bodrogh t. e. megyének 88. sz. alatti közgyűlési határozata és a megyei alispán úr engedélyezése folytán, az ottani nagyvendéglő újonnan felépítése mely 3200 ftnyi költségvetéssel engedélyezett 1882. május hó 18-án d. e. 9 órakor a helyszínen nyilvános árlejtés útján a legolcsóbb vállalkozónak kiadatik.

Az árlejtési feltételek és építési tervek az ottani jegyzői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az árveréseni résztvevők 10% bánatpénzt letenni tartoznak.

Tatabáza, 1882. évi május hó 4-én. 2-2

DEÁK ISTVÁN,
jegyző.

OLÁH PÉTER,
bíró.

Nyomatott Bittermann Nándornál Zomborban.

Asztalos és kárpitos butorok.

Több száz szoba berendezésére

legolcsóbb ár mellett mindenkor készletben kaphatók

STEINBACH SÁNDOR

cs. kir. kizárólag szabadalmazott kárpitos, díszítő és butorgyárosnál Budapestben, Ferencz-József-út 6. szám. »Europa szálloda« átellenében.

Kiházasítási és nagyobb mérvű berendezéseknél különös árlejtések.

10-4

Képes árjegyzék ingyen.

Nem győzzük házi orvosunknak eléggé megköszönni, hogy nekünk ily háziszert, mint az ön malátakészítményei, ajánlott. Az Isten áldása van az ön gyógytápszerre, s habár Hoff úr királyok s császároktól elég kitüntetéset nyert már, mindamellett is kötelességemnek tartom, rendkívüli gyogyerejük iránti elismerésemet a szerzők érdekében szintén ki-nyilatkoztatni, s kérem annak közzétételét.

(Saját szavai egy felüldülnék.)

Európa fejedelmei, a világtudományos nagyjai, mint szinte a közönség köréből is számtalan egyén

a Hoff János-féle malátakészítményeket mint gyogytápszert emelték ki.

Legfelsőbb nyilatkozatok: I. Vilmos német császár: „az ön pompás malátakivonata”. Ferencz József osztrák császár: „örömmel tüntetem önt ki.” A szász király: „a királyné anyjának igen jót tesz.” A dán király: „gyógyhatását tapasztaltam.” A meklenburg swerini nagyherceg: „elismerésemet.” Orvosi nyilatkozatok: titkos tanácsosok: Dr. Traube, Dr. Gräfe stb., Dr. Granichstäden Bécsben, Dr. Jauchzy Szt.-Pétervár, Dr. Piera Santa Páris s még sok más ezer orvos a Hoff-féle malátakészítményt mint a legkitünőbb étrendi szert ismerik el.

HOFF JÁNOS

urnak cs. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának, Bécs, gyarhelyiség: Grabenhof 2 Gyári raktarhelyiség: I. Graben, Bräunerstr. 8

Köszönet-nyilvánítás.

Két éven át torokháiban szenvedtem, oly annyira, hogy egy hangos szót sem ejthettem ki. — Bécs városának tudorai Gleichenberg és Nizza küldtek Haza tervre ennek malátá sörét élveztem, mely rekedtségemet végleg megszüntette. Körek azért újra 28 üveg malátá sört. Bécsben 1882. év ápril hó 8-án.

Maly Ferencz,

főruhagyáros és posztó-kereskedő
Mariahilferstrasse 69.

Főraktár Zomborban: Gallé Eml úr gyogyszertárban főp. c. Baján: Miháts Istvánnál Szabadkán: Stojkovi-
vits Döme özvegyénél. 4-3

Pályázati hirdetmény.

A prig.-szt.-iváni községi népiskolánál elhalálozás következtében üresedésbe jött rendes tanítói állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Evi jövedelem: 250 ft készpénz; b) 50 pozs. mérő buza — 250 ft; c) 10 hold szántóföld — 250 ft; d) 6 kocsis széna; e) 5 öl kemény hasábfű; f) kényelmes lakás kis kerttel. Tannyelv német és magyar. Törvény-
szabta módon fölszerelt folyamodványok f. é. június 15-ig a helybeli községi iskolaszékhez benyújtandók.

A megválasztott tanító egyszersmind a szorosb értelemben vett kántori teendőket végzendő, mely ténykedés után évenkénti 200 ft stolaris illetékre számolhat.

Prigl.-Szt.-Iván, 1882. évi május 1-én.

3-2

Az iskolaszék.